

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΘΕ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10

ΞΕΩΤΕΡΙΚΟΥ Φ. Χρ. 10

Τιμή Φύλλου

10 λεπτά 10

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ
-ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΓΓΩΝ.

ΕΤΟΣ Α'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 28 Δεκεμβρίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 76

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Από το άλλο φύλλο ο «Νουμά» μπαίνει στο δεύτερο χρόνο. Γι' αυτό λοιπόν θα εκδοθή και με δώδεκα σελίδες, έτσι για να γιορτάση την ημέρ' αυτή, που έχει μεγάλη σημασία για τον αγώνα του.

Στο φύλλο αυτό — το πανηγυρικό, να το πούμε — θα δημοσιευθούν κοντά σ' άλλα, και τάκλειστα :

- Τού ΨΥΧΑΡΗ : Γράμμα αφιερωτικό. (Ο πρόλογος ενός καινούργιου ρομάντζου του «Τα δυο αδέρφια» που το αφιερώνει στην κυρίαν Ν. 'Επισκοποπούλου).
- Τού ΠΑΛΛΗ : Ένα κομμάτι από το Φ της 'Ιλιάδας (ἀνέκδοτο).
- Τού ΠΑΛΑΜΑ : Ποίημα.
- Τού ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ : Γύρω τριγύρω στα σαράβαλα.
- Τού ΣΤ. ΡΑΜΑ : Οι νέσι μας.
- Τού ΛΟΓΓΟΥ : «'Ο Δάφνης και η Χλόη» (ἀρχαίο μυθιστόρημα μεταφρασμένο από τον 'Ηλία Π. Βουτιερίδη).
- Της ΑΡΟΛΑΦΝΟΥΣΑΣ : «'Η Γλώσσα των Γυναικῶν».
- Τού ΝΙΤΣΣΕ : «Το τραγούδι του Τάρου» (μετάφρ. Παύλου Γνευτού). κτλ. κτλ.

— ΜΗ ΒΡΙΖΕΤΕ
ΤΟΥΣ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥΣ

[Ο σεβαστός συνεργάτης μας κ. Νικ. Κονεμένος είχε δημοσιεύσει εδώ και δυο μήνες στο «Νουμά» ένα άρθρο του με τον τίτλο «Δυο συμβουλαις» που μᾶς εξώρκιζε να μη βρίζουμε τους Βουλγάρους, γιατί με τις βρι-

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑ“

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

σιές τίποτε δεν γίνεται, ή κάλλιο γίνεται κακό μεγάλο και στους δημοθέεις μας που ζούν στη Βουλγαρία και στην Ελλάδα την ίδια που θάναγνωστή μιά μέρα, ἀργά ή γρήγορα, νάρθη μούτρα με μούτρα με την Βουλγαρία κ' έτσι θά'χη ένα έχθρο ἀμείλιχτο ἀπέναντί της.

Στο άρθρο εκείνο ἀπάντησε τότε ο κ. Βουτιερίδης, υποστηρίζοντας, πώς είναι χρέος μας εθνικό να βρίζουμε τους Βουλγάρους, αφού τίποτ' άλλο να τους κάμουμε δεν μπορούμε (φύλλο 64 το άρθρο του κ. Κονεμένου, φύλλο 65 του κ. Βουτιερίδη ή ἀπάντησι). 'Ο σεβαστός συνεργάτης μας δεν τήν παραδέχεται αυτή τή δικαιολογία, ἀλλ' ἐπιμένει στη γνώμη του και τήν υποστηρίζει με πολυσέλιδο άρθρο που μᾶς έστειλε και που ἀναγκάζομαστε, αφού τὰ στενώχωρα του «Νουμά» δρια δεν μᾶς ἐπιτρέπουν να το δημοσιεύσουμε δλόκληρο, να δημοσιεύουμε ένα κομμάτι του μονάχα, αρκετό κ' αυτό να δείξη πόσο βαθειά και πόσο ξάστερα εξετάζει το ζήτημα ο κ. Κονεμένος].

Ο κ. 'Ηλίας Π. Βουτιερίδης ἀποκρενόμενος στο άρθρο μου το ἐπιγραφόμενο Δυο συμβουλαις

δίνει γνώμη ενάντια τῆ: ἐδικῆς μου και λέει πώς πρέπει και έχομε χρέος, εθνικό χρέος, να βρίζωμε τους Βουλγάρους, αφού δεν δυνόμαστε να κάμωμε άλλο τίποτα' και υποστηρίζει αυτή τή γνώμη του με το παράδειγμα και με τήν αὐθεντία τῶν Φραντσέζων ή Γάλλων (ας τους ὀνομάσω κ' ἐγώ έτσι ἀκολουθώντας με δυσἀρεσκεία μου το γενικό ρέμμα) (*) ὅπου ἀπό τον καιρό του πολέμου, τώρα τριάντα τόσους χρόνους δεν έχουν λείψει να βρίζουν τους Γερμανούς.

Δεν έχει ἐξετάσει όμως ο κ. Βουτιερίδης και ποιολ είν' εκείνοι οί Γάλλοι ὅπου τους βρίζουν και δεν έχει φροντίσει να λάβη τὰ ὀνόματά τους για να τὰ κοινοποιήση και σ' ἐμᾶς. 'Εκείνοι οί Φραντσέζοι ή Γάλλοι ὅπου βρίζουν τους Γερμανούς είναι δημαγωγοί, ὅσο είνκι και οί ἐφημεριδογράφοι οί δικοί μας ὅπου βρίζουν τους Βουλγάρους. Αὐτοί ὑπηρετοῦν πάντα ταῖς πρόληψαις και τὰ αἰσθήματα του λαοῦ δηλ. του ὄχλου, ή ἐπειδή έχουν συμφέρον να κολλακεύουν τον ὄχλο ή ἐπειδή ἀποτελοῦν μέρος του ὄχλου και οί ἴδιοι αὐτοί. 'Ο ἀδερφός σφάζει τήν ἀδερφή χωρίς δικαίον λόγο, και οί ἐφημεριδογράφοι μας ἐν χορῶν κάθε φορά, και δύο τρεις φορές το χρόνο, πλέκουν το ἐγκώμιο του φονιά.

Κατ' ἐμέ το να περιορίση τινὰς ἐνα αἰσθημά του μπορεί να του είν' ἀδύνατο, ὄχι όμως ἀδύνατο και να περιορίση τή γλώσσα του και να μη βρίζη. Σε ἐναν ἐρωτόληπτο, κυριεμμένον ἀπό το πάθος, δεν μπορούμε βέβαια να συμβουλέψωμε και να εἰπούμε «Μὴν ἀγαπᾶς» μήτε να εἰπούμε «Τράβα χέρι» δηλ. παραιτήσου, ὅσο που εκείνος έχει τήν ἐλπίδα ὅπως θά'κατορθώσει ν' ἀπολάβη το ποθοῦμενο. Κι' αν σέ ὄλα τ' ἄλλα ήθελε ὑπάρχη ἐλεύθερη θέλησι, σέ τοῦτο βέβαια δεν ὑπάρχει και ὄς με συμπαθήσουν οί θεολόγοι, ἐπειδή το αἰσθημα και το πάθος αὐτό είναι παραπολύ δυνατό. 'Ο ἐρωτόληπτος λέει : 'Ας λάβω το ποθοῦμενο, και να δώσω τή ζωή μου και τήν ψυχή. Το εἶχε εἰπει ὁ Φάουστος στα γεράματά του και χωρίς να ήναι ἀκόμα κυριεμμένος ἀπό το ἐρωτικό πάθος για τή Μαργαρίτα. Και ὁ Goethe εἶχε ἀντιγράψει ἀπό τήν φύσιν. Σε ἐναν ἄλλον όμως

[*] 'Ολη ή Εὐρώπη τους λέει Φραντσέζους' αὐτοί οί ἴδιοι λέν ὅπως είναι Φραντσέζοι' μόνον ἐμεῖς τους θέλωμε Γάλλους ! Και είν' αὐτό το γλωσσικό σύστημα ὅπου μᾶς συμβουλεύουν οί λογιώτατοι ν' ἀκολουθήσωμε.

όπου να είχε πάρει την κακή συνήθειαν να βρίζη ή να βλαστημάη, μπορούμε καλώτατα να του εἰπούμε: Μὴ βρίζης ἢ Μὴ βλαστημάς, ἐπειδὴ τὸ νὰ μὴ βρίζῃ καὶ βλαστημάη εἶναι μιὰ ἐντολὴ ὅπου σὲ αὐτὴ δὲν εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ ὑποταχθῇ καὶ νὰ ὑπακούσῃ, ἔχωντας μάλιστα καὶ συμφέρον, ὅζω μόνον κι' ἂν ᾔθελ' ἦναι κανένας φρενοβλαβής.

Ἐγὼ δὲν εἶχα εἰπεῖ « Ἀγαπάτε τοὺς Βουλγάρους », καθὼς θὰ τὸ ἔλεγε ὁ Χριστός· μῆτε εἶχα εἰπεῖ « Ἀφήσετε τοὺς Βουλγάρους νὰ κάμουν ὅ,τι θέλουν καὶ μὴν ἀνακατόνεστε, καὶ μὴ μιλήτε, καὶ μὴν ὑποστηρίζετε τὰ δικαιώματά σας »· ἀλλὰ εἶχα εἰπεῖ ἀπλοῦστατα « Μὴ βρίζετε τοὺς Βουλγάρους ». Μόνον σὲ ἓναν ἐξηγημένον καὶ ζουρλὸν ποιητὴ θὰ ἐμποροῦσε νὰ συμπαθηστῇ τοῦτο, καὶ μόνον γιὰ ἐκεῖνον θὰ ἐμποροῦσε τινὰς νὰ εἰπῇ ὅπως τὸ ζήτημα δὲν τὸ λύει ἡ ξερὴ λογικὴ.

Καὶ τὸν τέτοιον ποιητὴ δὲν θὰ τὸν ἐσυνηρίζουσαν καὶ θὰ τὸν ἐσυγχωροῦσαν ἴσως καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Βουλγάροι. Ἀλλὰ ὡς κι' ἐκεῖνος ὅμως, ὑποχρεωμένος θὰ δύνοτον νὰ περιορίσῃ τὴ γλώσσα του. Καὶ νὰ ὅπου τὸ ζήτημα τὸ ἔχει λύσει ἡ « ξερὴ λογικὴ ».

Ἐχωντας συμφέρον καὶ ἔχωντας ὠφέλειαν νὰ μὴ βρίζωμε, καὶ δυνάμενοι νὰ περιορίζωμε τὴ γλώσσα μας καὶ νὰ μὴ βρίζωμε, — δὲν πρέπει νὰ βρίζωμε, καὶ κάνομε φρόνιμα, νὰ μὴ βρίζωμε. Αὐτὸ τὸ λέει ἡ ξερὴ λογικὴ. Ὁ κ. Β. ὅμως, χωρὶς νὰ μᾶς ἀρνῆται τὸ συμφέρον ὅπου ἔχομε γιὰ νὰ μὴ βρίζωμε τοὺς Βουλγάρους, καὶ χωρὶς νὰ μᾶς ἀρνῆται ὅπως οἱ ὁμοθετεῖς μας ἔχουν πλερώσει πολὺ πολὺ ἀκριβῶς « ταῖς βρυσιαῖς » ταῖς δικαίαις μας, καὶ χωρὶς νὰ μᾶς δείχνῃ τὴν ὠφέλειαν, τωρινὴν ἢ μέλλουσαν, ὅπου θὰ εἶχαμε ἀπὸ ταῖς βρυσιαῖς, μᾶς παρκινάει νὰ βρίζωμε ἀποκαλώντας καὶ εὐλογημέναις αὐταῖς ταῖς βρυσιαῖς. Τοῦτο, καὶ μόνον τοῦτο, εἶν' ἐκεῖνο ὅπου ξεφεύγει κι' ὅπου δὲν τὸ λύει βέβαια ἡ ξερὴ λογικὴ.

Ὅσο γιὰ τὸ ἄρθρο τῆς αἵρεσις, λέγωντας ὁ κ. Βουτιεριδης ὅπως εἴμαστε δικαιολογημένοι. Ἄρῃ εἶχαμε τὴν καλὴ τύχη καὶ εἶχαμε γένει βασιλεῖο ἀνεξάρτητο, ν' ἀποσπασθῶμε ἀπὸ τὸν Πατριάρχη, ὅπως δὲν ἦταν ὅμως δικαιολογημένοι νὰ κάμουν τὸ ἴδιο καὶ οἱ Βουλγάροι, βρισκόμενοι ἀπουκάτω ἀπὸ τὸν Σουλτάνο, τοῦτο εἶναι ὅταν νὰ ἔλεγε ὅπως ἐμεῖς ἐπειδὴ ἔχομε ἀποκτήσει καὶ κατοικοῦμε σὲ σπιτί δικό μας, εἴμαστε δικαιολογημένοι νὰ φορέσωμε σκουλαρίκια· καὶ ὅπως οἱ Βουλγάροι ὅπου δὲν ἔχουν ἀποκτήσει ἀκόμα σπιτί δικό τους κι' ὅπου κατοί-

κοῦν σὲ τίτι ξένο, δὲν εἶναι δικαιολογημένοι νὰ τὰ φορέσωμε. Ἀλλ' ἂν οἱ Βουλγάροι εἶχαν ἓνα συμφέρον γιὰ νὰ τὰ κάμουν (καὶ κάποιε συμφέρον χωρὶς ἀμφιβολία θὰ εἶχαν), τοῦτο ὁ κ. Βουτιεριδης δὲν τὸ λαβαίνει τελείως ὑπ' ὄψιν του. Εἶχαν συμφέρον ἢ δὲν εἶχαν; Βέβαια εἶχαν. Καὶ λοιπὸν ἦταν δικαιολογημένοι. Ἐκαμαν αὐτοὶ ὅτι τοὺς ὑπαγόρευε τὸ συμφέρον τους, καθὼς εἶχαμε κάμει κι' ἐμεῖς ὅ,τι μᾶς ὑπαγόρευε τὸ συμφέρον τὸ δικό μας. Ἡ μὴ δὲν τὸ ξέρουσαν κι' ἐκεῖνοι, ὅσο κι' ἐμεῖς τὸ ξέρουσε, ὅπως ἡ θρησκεία ὑπηρετεῖ τὴν πολιτικὴν, ἐνῶ παῦ ἡ πολιτικὴ ἐργάζεται κυρίως γιὰ τὸ καυμένο τὸ καρβέλι; Ὅσο γιὰ ταῖς φυλετικαῖς Ἐκκλησιαῖς ὅπου, καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ὁ κ. Β., ἡ Ἐκκλησία ἢ Ὁρθόδοξη ἔχει νόμο καὶ δὲν ταῖς ἀναγνωρίζει κι' ὅπου γιὰ τοῦτο θεωρεῖ αἰρετικούς τοὺς Βουλγάρους ὅπου ἔχουν κάμει Ἐκκλησία δική τους, πιστεύω αὐτὸ νὰ μὴν ἔχει σχέσι μὲ τὸ δόγμα καὶ

μὲ τὴν οὐσία τῆς θρησκείας καὶ ὅπου ἐπομένως τὸ ἐπιθετο αἰρετικός νὰ μὴν ἀρμόζῃ στὴν περίστασι. Καὶ μ' ὄλο τὸ σχίσμα, οἱ Βουλγάροι ἀκολουθοῦν πάντα νὰ ἦναι χριστιανοὶ ἀνατολικοὶ ὀρθόδοξοι τὸ ἴδιο καθὼς εἴμαστε κι' ἐμεῖς καὶ μὲ καμμία διαφορὰ ἀπὸ μᾶς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Ἐγὼ δὲν ἐθέλησα νὰ ἐβγῶ δικηγόρος τῶν Βουλγάρων μῆτε πρῶτα μῆτε καὶ τώρα. Καὶ τὸ σπιτί μου φυσικὸ εἶναι νὰ τὸ ἀγαπᾶω κάτι περισσότερο παρὰ ὅ,τι τὸ ξένο σπιτί, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν παιδιῶν μου. Καὶ συμβουλευόντας νὰ μὴ βρίζωμε τοὺς Βουλγάρους, τὸ ἔχω συμβουλέψαι ὄχι μόνον ἐπειδὴ θέλω ἀπλῶς νὰ ὑπηρετήσω τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ πιστεύω ὅπως αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον τοῦ σπιτιοῦ μου. Ὁ κ. Β. τὸ ἔχει ἀναγνωρίσει τοῦτο, καὶ τὸ ἔχει εἰπεῖ ρητῶς καὶ δημοσίως, καὶ τὸν εὐχαριστῶ. Ἔτσι κι' ἐγὼ ἀναγνωρίζω ὅπως ὅ,τι ἔχει εἰπεῖ ἐναντίον τῆς ἐδικῆς μου γνώμης καὶ συμβουλῆς, τὸ ἔχει εἰπεῖ ἐπειδὴ δὲν ἐμελέτησε καλὰ καὶ ὅσο ἔπρεπε τὸ ἀντικείμενο αὐτὸ, καὶ πιστεύω ὅπως μὲ μιὰ νέαν ἐξέτασι καὶ μὲ μιὰν νέαν σκέψιν θὰ συμφωνήσῃ κι' αὐτὸς μαζὶ μου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

ΔΕΣΨΟΙΝΙΣ καλῆς οἰκογενείας, Ἰνωρί-
ζουσα τελείως τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Γερμα-
νικὴν, ζητεῖ θεσιν παιδαγωγοῦ ἀρὰ τινι οἰκο-
γενείᾳ εἴτε ἐνταῦθα, εἴτε ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ
τῷ ἐξωτερικῷ. Πληροφορία ἐν τῷ γραφεῖω
τῷ „Νουμᾶ“.

ΘΑΝΑΤΟΣ

Σκέβρωσε ὁ γέρος ποιητὴς ἀπ' τοῦ καιροῦ τὰ βέλπ, μὰ μὲς' ὅτ' οὐ τοῦ ἀκόμα ἀνθοῦν τῆς φαντασίας
[τὰ κρῖνα,
στάζει ἀπ' τὰ χεῖλην του ἀπαλὰ τῆς καλωσύνης μέλι,
καὶ χύνεται ὅσπιν ὄψη του μίς ἡδονῆς ἢ ἀχτίνα.

Ἀσπρόμαλλος ὁ ποιητὴς κάθητ' ἐκεῖ ὅσπιν ἄκρη,
ἐνῶ ὅσπιν τοῖχο κρέμεται ὄσπιν ἔργο ρεῖπιο ἢ λύρα,
τὸ παρεθῆρι ὄσανυχο—θωρεῖ τὰ οὐράνια μάκρη,
καὶ ρέει ἀπὸ τὰ μάτια του τῆς κλάψας ἢ πλημμύρα.

Ἄξαθνα ἢ βρύση τῶν ματιῶν στερεῖται Καὶ πε-
[τίεται
ἀπάνου καὶ σπὴ λύρα του τονίζει τὸν καυμὸ του
καὶ ὅσπιν στερνὴν ἀχολογία τῆς λύρας, σδυέται,
[σδυέται,
καὶ τὸν φιλοῦν κάποιε σκιεὲς μὲς' ὅσπιν παραδαρμὸ
[του
ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

(Ἀφιερώνεται ὁσπιν κ.
Ἰππουργὸ τῆς Παιδείας)

Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα μαθήματά του, ὁ κ. Χατζιδάκις μᾶς ἔδωσε τὸ μέτρο τῆς ἐπιστημονικῆς του εἰλικρινείας· ὁ σοφὸς καθηγητὴς τῆς γλωσσολογίας δὲν ἐδίστασε ἐνῶ ἀκόμα ἀχνίζε τὸ αἷμα τῆς ὁδοῦ Σταδίου νὰ διακηρύττῃ ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς καθηγητικῆς ἔδρας του πῶς αὐτὸς ὑπὸ θεωρητικῆ, δηλαδὴ ἐπιστημονικῆ ἔποψιν, εἶναι ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς, στὴν ἐφαρμογὴ ὅμως συντάσσεται μὲ τοὺς Καθαριστάς. Αὐτὸ εἶπε ὁ καθηγητὴς καὶ οἱ φοιτηταὶ φυσικὰ ἐχειροκρότησαν τὰ λόγια τοῦ καθηγητῆ των καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ὁ «Ν. Ἀστὺ». Πόσο ξεπέφτει σπὴ συνειδήσει τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ὁ κ. Χατζιδάκις μὲ τὴν ἀχαρακτήριστον αὐτῆ τακτικῆν του σπὸ γλωσσικὸ ζήτημα, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ εἰπούμε ἐμεῖς. Γιὰ τὸν κ. Χατζιδάκι φαίνεται πῶς ἐφαρμόζεται τὸ ἀρχαῖο ρητὸ « πολυμαθία νόον οὐ διδάσκει »· ὁ ἄνθρωπος ἐσπούδασε γλωσσολογία, τόσα χρόνια διδάσκει τὸ μάθημα αὐτὸ καὶ δὲν ἔμπόρεσε ἀκόμα νὰ μορφώσῃ μιὰ γνώμην χωρὶς ἀντιφάσεις καὶ παρκλογισμούς. Τὸ πολυβύβλητο ἄρθρο του σπὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸ λεξικὸ εἶναι πασίγνωστο. Ἐρχόμεθα ἐμεῖς σήμερα νὰ προσθέσωμε καὶ ἄλλεσ ἀγνωστεσ λεπτομέρειεσ σπὸ Μωσαικὸ αὐτὸ τῶν γνωμῶν τοῦ καθηγητῆ τῆς γλωσσολογίας. Κα-

ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

6 Η ΖΩΗ ΜΑΣ Κ' Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ 6

Δ'.

ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΑΣ

Τὰ περιοδικὰ αὐτὰ ἦταν σημάδι τῆς ἀρρώστιας του καὶ βγήκαν μὲς' ἀπὸ τὸν κύκλο του. Οἱ διευθυντὲς τους νόμιζαν, πῶς φέρνουν τὸ γιατρικὸ, μὰ δὲν ἔκαναν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τὴν δυναμῶνουν ἀσυνείδητα μὲ τὴν ἀταξία τους σ' ὅ,τι τοῦ ἔδιναν νὰ διαβάσει. Ὅπως μᾶς λέει ἡ λογικὴ, ὅτι εἶναι ἰδιαίτερη τέχνη τὸ διάβασμα, γιὰτὶ δὲ φτάνει μονάχα νὰ διαβάζει κανένας πολλὰ παρὰ πρέπει καὶ νὰ ξέρει τὸ γιὰτὶ διαβάζει τὸ καθεστὶ καὶ ὅτι πολὺ διάβασμα χω-

ρὶς μέθοδο εἶναι ἀνώφελο τοῦ νοῦ κούρασμα, (*) ἔτσι κι' ὅσοι θέλουν νὰ δώσουν σ' ἓνα κοινὸ νὰ διαβάσει πράματα, πῶς θὰ τὸ ἀναμορφώσουν, πρέπει νὰ ξέρουν τὶ τοῦ δίνουσαν, νὰ νοιώθουσαν τὸ γιὰτὶ καὶ νᾶχουν μέθοδο, ἀλλιῶς ὁ κόπος τους εἶναι χαμένος καὶ κοντὰ στᾶλλα καὶ βλαβερός. Ἐκλείσαν τὰ δυὸ αὐτὰ περιοδικὰ μέσα σπὶς σελίδεσ τους ἔργα φιλολογικὰ μεγάλα κι' ἀριστοτεχνήματα. Μὰ μὲ τὸν τρόπο, πῶς τᾶδωσαν σπὸ κοινὸ, τοῦ δυνάμωσαν τὴν ἀμφιβολία καὶ τὸ ἀνάγκασαν νὰ νομίσει, ὅτι ἡ φιλολογία δὲν εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὸ πνεῦμα του θροφῇ. Καὶ βλέπομε πόσο νεκρῶθηκε ἡ φιλολογικὴ κίνηση σπὸν τόπο μας ἀπὸ δῶ καὶ τρία χρόνια. Πρῶτα, ἀπάνου σπὴν θέρημ τῆς ἀντιδόρασης καὶ τὸ ζῶντα τῆς σκέψης, τολμούσαν καὶ τὰ γράμματα νὰ ζητήσουσαν τὴν θέση τους μέσα σπὸν καθημερινὴν ζωὴν μὰ σήμερα, ἔξον ἀπὸ κάποιεσ περίστασεσ, πῶς γίνεται λόγος γιὰ φιλολογία ἀπὸ κάθε ἄλλη ἀφορμὴ παρὰ ἀπὸ πνευματικὴ ἀνάγκη, τὸ κοινὸ δὲ δίνει καμιά προσοχὴ

* Essais de Philosophie, par Pierre Prevost Tom. second Liv. II De l'art de lire.

οὔτε καὶ φροντίζει γι' αὐτὴ. Καὶ δὲ μπόρει ν' ἀρνηθεῖ κανένας, ὅτι ἡ τέτοια κατάστασις εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἑλλειψῆς περιοδικῶ, πῶς θὰ ἦταν ἱκανὸ νὰ δείξει καθαρὰ τὴν ἀλήθειαν σπὴ δουλιὰ του καὶ πῶς ἔχει τὴν δύναμην νὰ ξυπνήσει τὴν Νεοελληνικὴν σκέψιν.

Εἶχαν ὅλη τὴν ὄρεξιν νὰ γίνουσαν ἀρχηγοὶ πνευματικῆς ἐπανάστασης καὶ νὰ κάνουσαν τὸν κάθε νέον Ἑλληνα συγγραφεὰ ν' ἀκολουθήσει καινούργιο δρόμο σπὸν τέχνην. Μὰ δὲ μπόρεσαν νὰ πετύχουσαν τίποτε ἀπ' αὐτὰ, γιὰτὶ σπὸ τίποτε ὄδηγοῦσαν ἡ ἐργασία τους μὲ τὸ ἀνακατάτωμα, πῶς βασιλεῦσε σπὶς ἰδέεσ καὶ σπὴ σκέψιν. Μέσα σπὶς σελίδεσ τους ἔλεγε ὁ καθένας ὅ,τι ἤθελε μὲ τὴν πῶ ἀπόλυτη ἐλευτερία καὶ χωρὶς νὰ ζητιέται ἡ βαθιὰ ἀναλογία σπὸ διάφορα ἔργα, πρωτότυπα ἢ ξένα, πῶς δημοσίευαν. Τί ζητοῦσαν οἱ ἴδιοι οἱ συνεργάτεσ τους νὰ κάνουσαν δὲ μᾶς τᾶδειξαν καθαρὰ καὶ σφά. Καθένας ἀπ' αὐτοὺς ἔφερε καὶ δικὸ του θεὸ καὶ καθένας ἤθελε νὰ φανεῖ, πῶς ἀρχηγὸς γίνεται.

Ἀπὸ δῶ ἔβγαίναν καὶ παρουσιάζουσαν γιὰ ὄδηγοὶ τῶν νέων, πῶς πρωτόπαιναν σπὸν ἀγῶνα, οἱ ἀδέξιοι μιμητὲσ τοῦ Δ' Ἀννούτσου, ἀπὸ κει φώναζαν τὰ ἴδια οἱ μαθητὲσ τάχατεσ τοῦ Ἀνατόλ Φράνκ, ἀπὸ τὴν

ταγγέλλομεν λοιπόν στον κ. Υπουργό της Παιδείας και στον κ. Μιστριώτη που ζητούσε την απόλυση του κ. Παλαμά, πως ο κ. Κατζιδάκης διδάσκει — έδιδασκε τουλάχιστο εδώ και κάμποσα χρόνια — γραμματική της Δημοτικής, δηλαδή της χυδαίας, της άντεθνικής, της μαλλιαρής, αυτής τέλος που δεν μας αφήνει να τραβήξουμε ίσα για την Πόλι. Δυό χρονάκια εξακολούθησε τα άντεθνικά αυτά μαθήματα για τα όποια δεν έσκέφθηκε να διαμαρτυρηθῆ κανένα από τα πατριωτικά φύλλα, τα όποια τόσο φιλότιμα αγωνίζονται σήμερα να λύσουν το μέγα φιλολογικό ζήτημα... της πρώτης κυκλοφορίας. Και έδιδασκε με όρεξη με φανατισμό το μάθημα αυτό, για το όποιο και φροντιστήριο ακόμα είχε καταρτίσει πληρωνόμενος για την εργασία αυτή την άληθινή από το Δημόσιο. Και μήπως αυτό μόνο; ο κ. Whitney στο βιβλίο του «Αναγνώσματα περί των γενικών αρχών της συγκριτικής γλωσσικής» (σελ. 361) εκφράζεται περιφρονητικώτατα για τους λογίους Έλληνες λέγοντας για αυτούς «οί Έλληνες λόγιοι στερούνται γλωσσικής παιδείας και μεθόδου» (τῶ συγκρητηρία μας κ. Μιστριώτη). Και ο κ. Κατζιδάκης που έχει μεταφράσει το αξιόλογο αυτό βιβλίο σε μια ύποσημείωσί του, αφού παραδέχεται πως τῶ λεγόμενα του συγγραφέα είναι άτυχῶς άληθινά, αφού θεωρεῖ άσύγγνωστον την άμέλειαν ὅτι ἡ νεωτέρα γλώσσα μας, δηλαδή ἡ Δημοτική, ἔμεινε ἀκαλλιέργητη, ζητεῖ πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου, τί νομίζετε; τίποτε ὀλιγότερο παρὰ νὰ ἰδρυθῆ ἔδρα ἐν τῶ Ἑλληνικῶ Πανεπιστημίῳ, ὅπως ὑπάρχουν ταῦτα καὶ στὴ Γερμανία καὶ στὴ Γαλλία καὶ στὴν Ἀγγλία. Παραπονεῖται ακόμα πού δὲν ὑποστηρίζονται οἱ ἀσχολούμενοι στὴ μελέτη τῆς Δημοτικής. Τί λέτε λοιπόν; Εἶπε μεγαλύτερη βλασφημία γιὰ τὴν καθαρῶσα ὁ Ψυχάρης, ὁ Πάλλης, ὁ Ἐφταλιώτης, ὁ Παλαμάς; Καὶ εἶναι νὰ μὴ κάνουν δέκα ἐπικναστάσεις οἱ κύριοι φοιτητές, καὶ νὰ μὴ σκοτωθοῦν τουλάχιστο εἴκοσι ἄνθρωποι ὅταν ὁ κ. Κατζιδάκης θεωρεῖ δυστύχημα πού δὲν ἔχουμε στὸ Πανεπιστήμιον ἔδρα τῆς Δημοτικής με καθηγητὴ τὸν Πάλλη ἢ τὸν Ψυχάρη; Μιὰ νέα φοιτητικὴ στῆσι ἢ ἐπανάστασι θὰ μᾶς παρέιχε τουλάχιστο τὴν εὐχαρίστησι νὰ θαυμάσωμε ἄλλη μιὰ φορὰ τὶς γλαφυρώτατες ἐκείνες φοιτητικὲς δὴλωτες με φράσεις σὰν τὴν ἀκούουσι ἀκατόπιν τῆς διεκτραγωδήσεως (!!!) τῆς ἱερᾶς ἡμῶν γλώσσης...» ἢ ἀπροσκαλοῦνται οἱ φοιτηταὶ διὰ νὰ κανονίσουν τὰς φάσεις

ἄλλη μεριὰ ἀερολογούσαν ὅσοι καμόνουνταν πὼς ἐνοιωθάν τὸν Ρίσκιν, ἀπὸ τὴν παρὰ ἄλλη ὀργιάζαν οἱ ψευτοβουσιαστές στὸ Γκαίτε. Μερικοὶ ἔβαλθηκαν νὰ μᾶς πείσουν, πὼς φιλοσοφοῦν καὶ κρίνουν με τὸν τρόπο τοῦ Νίτσι, ἄλλοι με τὸν τρόπο τοῦ Ἐμερσον καὶ ἄλλοι με τοῦ Ταίν. Ἡ ποίηση ἀνεμοδέρνονταν — μιῶ πάντα γιὰ ὅσα γίνονταν στὰ περιοδικὰ αὐτὰ — γύρω στὸ Βερλαίν ἀπὸ τῆ μιὰ μεριὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη γύρω στὸ Μωρεάς ἔκαναν πὼς συμβολίζουν ἀπὸ δῶ, καὶ ἀπὸ καὶ προσπαθοῦσαν νὰ δείξουν πὼς βυθίστηκαν στὴ Γερμανικὴ ἔμπνευση. Οἱ ψυχολόγοι ἀκολουθοῦσαν τὶς ψυχολογικὲς ἀρχὲς τοῦ «Mer-cure de France» καὶ οἱ κριτικοὶ καταφρονούσαν κάθε σύστημα. Ὅλα γίνονταν χωρὶς κανένα σκοπὸ καὶ χωρὶς μέθοδο, καὶ ὅλα ἔφερναν στοῦ χαλασμοῦ τὸ δρόμον μονάχα, καθὼς μᾶς ἀπόδειξε καθαρὰ ἡ ἀξιοθρήνητη ἐκείνη φανέρωσι στὸ «Περιοδικὸν μᾶς» μιᾶς σειρᾶς νέων ποιητῶν, πεζογράφων, κριτικῶν, πού πέρασαν τοὺς δασκάλους τοὺς καὶ τοὺς ὀδηγούς τοὺς στὴν ἀναρχία τῆς σκέψης καὶ τῆς ἰδέας, καὶ ἡ ἐρήμωσι τοῦ «Διόνυσου» ἀπὸ συνεργάτες, ὡς πού ἀνγκυράστηκε νὰ ζήσει τὴ λίγη ζωὴ του με μεταφράσεις μόνο. Ἄν ὁ «Διόνυσος»

τὰς ὁποίας λαμβάνει τὸ γλωσσικὸν ζήτημα». Ἐχουν τὴση κυριόλεξι οἱ φράσεις αὐτὲς πού ὀρισμένως συντάχτης τοὺς θὰ εἶναι ὁ κ. Μιστριώτης ἢ ὁ κ. Κλέωνας Ραγκαβῆς.

Ἐδρα ἰδιαίτερα ζητεῖ λοιπόν ὁ κ. Κατζιδάκης γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς δημοτικής, καὶ πολὺ λογικὰ, δηλαδὴ ἐπιστημονικὰ, ἀφοῦ ὁ ἴδιος παλιστὰ «Ἀκαδημαϊκὰ Ἀναγνώσματα του» (σελ. 16) λέει ὅτι «ἐξηλέθη ἔωλος ἡ δοξασία ὅτι μόναι ἀρχαίαι γλώσσαι ἔχουσι γραμματικὴν αἱ δὲ νεώτεραι οὐχί, ὡς δὴθεν οὐδὲν ἄλλο ἢ διεφθαρμένα ἀκανόνιστα καὶ ἀνάξια προσοχῆς τινος λείψανα τῶν ἀρχαίων οὐσαι» Ὅρισμένες σελίδες τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ξανατυπωθοῦν καὶ νὰ σκορπισθοῦν στὶς τέσσερες ἄκρες τοῦ Ἑλληνισμοῦ γιὰ νὰ ἀποδειχτῆ πὼς τὴν Καθαρεύουσα δὲν τὴν πολεμεῖ τόσο ὁ Πάλλης ἢ ὁ Ψυχάρης, ὅσο ὁ γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου ὑπέρμαχος τῆς κ. Κατζιδάκης. Ἐνα ἀπὸ τὰ συνθεστέρα ἐπιχειρήματα τῶν καθαρολόγων εἶναι πὼς ἐμεῖς ἀπὸ ἀγνοια τάχα ὑποστηρίζουμε τὴ δημοτική. Νὰ τί λέει γι' αὐτὸ ὁ κ. Κατζιδάκης (σελ. 14) αἰεὶναι δοξασία ὅτι τὸ ὀρθῶς λαλεῖν γλώσσάν τινα εἶναι ἔργον ἀνώτερας παιδείας, καὶ ὅτι καθόλου ἢ γλώσσα εἶναι προῖον παιδείας». Στὴν σελ. πάλι 70 μᾶς δίδει τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἡ γραπτὴ Ἀττικὴ διαλεκτος δὲν ἐσχηματίσθη κατὰ παλαιότερα πρότυπα ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀνεπτυγμένων πολιτῶν λαλούμενον ζῶντα λόγον» Καὶ ἀφοῦ ἡ Ἀττικὴ, δὲν ἐσχηματίστηκε κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν, γιὰ τὴ ἡ δικὴ μας γλώσσα νὰ ἀποτελέσῃ ἐξαίρεσι καὶ νὰ σχηματισθῆ σὸ καλοῦπι τῆς Ἀττικῆς, ἀφοῦ κατὰ τὸν ἴδιο κ. Κατζιδάκη, στὸ ἴδιο βιβλίο, (σελ. 194) εἶναι ἀγλωσσικὸν ἀξίωμα ὅτι σκοπιμῶς, κατὰ σκέψιν οὔτε προστίθεται οὔτε ἀφαιρεῖται ἐκ τῶν λέξεων τῆς γλώσσης οὐδέποτε οὐδὲ ἔνν.

Βουλγαρόφιλος, μᾶς ὀνόμασε τώρα τελευταία ὁ κ. Μιστριώτης, καὶ τὸ πατριωτικὸ σκυλοῦτὶ ἀλλάλαξε, χτυπώντας χέρια καὶ πόδια, γιὰ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ χαριτόβρυτου καθηγητῆ. Τὴν ἀπάντησι στὶς πατριωτικὲς αὐτὲς παπαρδέλες ἀφήνουμε νὰ τὴν δώσῃ ὁ κ. Κατζιδάκης με ὅσα λέει στὴ σελ. 370—371 τοῦ βιβλίου του «καιρὸς ἤδη νὰ πεισθῶμεν ὅτι μέγα μέρος τοῦ τυπικοῦ, τῆς συντά-

εἶχε γιὰ σκοπὸ του νὰ μᾶς γνωρίσει τὴ σύγχρονῃ ξένη φιλολογία ὅπως ὅπως, δίχως ἀρχὲς καὶ πρόγραμμα, πέτυχε τὸ σκοπὸ του, ὅπως πέτυχε καὶ τὸ «Περιοδικὸν μᾶς», ἂν ὄνειρό του ἦταν νὰ γίνῃ νοικοκυρεμένο οἰκογενειακὸ περιοδικὸ, καθὼς τὴν «Εὐτέρπη», τὴν «Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη», τὰ «Μύρια Ὅσα», τὴν «Ἐστία» στὰ πρῶτὰ τῆς χρόνια.

Εἶναι λυπητερό πρᾶμα ν' ἀνασκαλεῖται κανένας τὴ σκόνῃ τῶν πεθαμένων, μὰ γενναίε περσότερη λύπη ἢ σκέψῃ, ὅτι μποροῦσαν καὶ πεθαμένα νὰ σκορποῦν τὴ ζωὴ τὰ περιοδικὰ ἐκεῖνα, ἂν τὴν πρώτη καὶ μεγαλειότερη θέση σ' αὐτῆ δὲν εἶχεν ἡ ἀμφιβολία, πού κλειούσαν μέσα στὴν ψυχὴ τοὺς καὶ οἱ διάφοροι συντάχτες τοὺς. Κι' αὐτὴ ἦταν ἀφορμὴ νὰ βλέπουμε σήμερα τοὺς περσότερους δίχως ἰδέες ἀτομικὲς καὶ δημιουργικὲς, δίχως προσωπικότητα, ἐκεῖ πού θελήσαν νὰ γίνουν ἀρχηγοὶ ἐπανάστασης. Καὶ μπορεῖ νὰ εἰπεῖ κανένας, ὅτι ἀλλιῶς δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ γίνῃ, ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ βγῆκαν ἀπὸ κοινὸ, πού ἀμφιβάλλει καὶ πού δὲ βρῆκεν ἀκόμη τὸ δρόμον τῆς ζωῆς.

Ὅτι καλὸ — γιὰ τὴν δὲν ἔλειψε καὶ τὸ καλὸ ἀπ'

ξῆως, πλεῖστοι σημασίαι καὶ μέγα μέρος τῶν λέξεων ἠλλοιώθησαν σὺν τῶ χρόνῳ ὅπως πανταχοῦ τῆς γῆς ἐν πάσῃ γλώσσῃ παρατηροῦνται σύμπασαι αἱ ἀλλοιώσεις αὐταί, οὕτως ἀνάγκη νὰ ὑποτεθῆ ὅτι ἐγένετο καὶ ἐν τῇ ἡμετέρῃ, ἐκτὸς ἐάν τις πείσῃ ἑαυτὸν, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἕτερος τι, οὔτε ἐξελισσομένη οὔτε ἀλλοιουμένη κατὰ τοὺς γενικοὺς τῶν γλωσσῶν νόμους, εἶναι ἀνάγκη ἀπαραίτητος νὰ ἀποβάλωμεν τὴν ἀποπατάτην ἀνάμιξιν τῆς ψευδοῦς φιλοπατρίας καὶ τῶν ἐθνικῶν προλήψεων μετὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, καὶ νὰ θελήσωμεν νὰ ἴδωμεν ὀρθοῖς ὀμμασι αὐτὰ τὰ πράγματα πὼς ἔχουσι, ἄλλως τε ἀφοῦ οὐδένα θὰ δυνηθῶμεν διὰ τῶν δικηγορικῶν στρεψοδικῶν νὰ πείσωμεν».

Ἐλαβε γνῶσι ὁ κ. Υπουργὸς τῆς Παιδείας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τὸ ὅποιον τόσο ἀδιάντροπα ὑπονομεῖ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα γράφοντας κοντὰ σ' ἄλλα ὅτι εἰς λύσιν τῶν ἐθνολογικῶν ζητημάτων ὑπάρχουσι σήμερον πολλῶ πλείονα καὶ πολλῶ ἀκριβέστερα σωματικὰ καὶ ψυχολογικὰ γνωρίσματα ἢ ἡ προφορὰ τῆς γλώσσης (καὶ καθόλου ἢ γλώσσα) ὅπως συμβαίνει καὶ με τοὺς σημερινούς Γερμανούς, πού δὲν παύουν νὰ εἶναι γνησιώτατοι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Γερμανῶν με τὸ νὰ ἄλλαξε καταπληκτικὰ ἡ προφορὰ καὶ ἡ γλώσσα τῶν; Ἐάν ὁ κ. Μιστριώτης δὲν ζητήσῃ ἀπὸ τὴν κυβέρνησι νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κυκλοφορία τοῦ βιβλίου τοῦ Βουλγαροῦ Κατζιδάκῳ θὰ πῆ πὼς ὁ κ. Μιστριώτης εἶναι πουλημένος στὴν Πανσλαβιστικὴ Ἐταιρία!

Σπάρτη

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

Δαδῆς (σὲ ράφτικο). Πόσα θέλεις νὰ μοῦ κάνεις μιὰ φορεσιὰ ρούχα;
 Ράφτης. 150 δραχμές.
 Δαδῆς. Εἶναι πολλά. Σοῦ δίνω 100.
 Ράφτης. Πολὺ καλὴ, ἔς εἶναι (τοῦ παίρνει μέτρο).
 Φίλος (ἀφοῦ βγῆκαν ἀπὸ τὸ ράφτικο). Δὲ μοῦ λές, Δαδῆ, γιὰ τὴν ἐκάνες συμφωνίαι; Τί σὲ μέλλει; 150 ἢ 100 δραχμές; Ἐπὶ ἔτσι κι' ἔτσι ποτὲς δὲν πληρώνεις.
 Δαδῆς. Ναι εἶναι ἀλήθεια, μὰ πάλι δὲ θέλω ὁ ἄνθρωπος νὰ χάσει περισσότερα παρ' ὅτι εἶναι ἀνάγκη. Ἀφοῦ μπορεῖ νὰ γλυτώσει με 100 δραχμές, γιὰ τὴν νὰ ζημιωθεῖ 150; Ὅχι εἶναι ἀσυνείδησια.

αὐτὰ — κι' ὅτι κακὸ ἔκαναν γενικώτερα θὰ μᾶς δοθεῖ ἀφορμὴ νὰ τὸ εἰποῦμε, ὅταν ἀργότερα μιλήσωμε γιὰ τὰ περιοδικὰ, πού βγαίνουν σήμερα γιὰ τὸν λόγον ἔως ἐδῶ ἦταν γιὰ ὅσα κοιμοῦνται τὸν αἰώνιον ὕπνον.

Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 γνωστοποιεῖ

ὅτι κατετέθη παρ' αὐτῇ τὸ ἀπαίτούμενον ποσὸν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τοκομεριδίου λήξεως 19)1 Ἰανουαρίου 1904 τῶν ἐξῆς Ἐθνικῶν Δανείων:

5 ο)ο 1881	πρὸς φρ. χρ. 4.—
5 ο)ο 1884	» » » 4.—
4 ο)ο 1887 (Μονοπωλίων)	» » » 4.—
5 ο)ο 1893 (Κεφαλαίωσ.)	» » » 2.30
4 ο)ο 1902 (Ἑλλ. Σιδ.)	» » » 10.50

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1903

(Ἐκ τοῦ γραφεῖου)

ΠΕΣ ΜΟΥ ΓΙΑΤΙ

Πές μου, γιατί σάν πρόβαλες
Χιονάτη μές στά μαύρα
Της άξαφνης άγάπης σου
Μέ συνεπήρε ή λάβρα ;

Πές μου, γιατί τά μάτια σου
Δόγια κρυφά μιλούνε,
Πού γλώσσα δέν τά λάλησε,
Και πού καρδιές τάκούνε ;

Πές μου, γιατί στάχειλι σου
Μπουμπούκι ρόδο άνθίζει,
Πού ως τά φυλλοκάρδια του
Ματώνει όπου τάγγιζει ;

A. E.

Ο ΔΑΦΝΗΣ
ΚΑΙ Η ΧΛΟΗ

Ο «Νουμάς» εξακολουθώντας τó πρόγραμμα του να παρουσιάσει όσους μπορεί από τούς αρχαίους συγγραφείς στην έθνική σημερινή μας γλώσσα, αρχίζει από τόν καινούργιο χρόνο με τήν «Ιστορία του Δάφνη και της Χλόης» του Λόγγου. Για όσους κατά τύχη δε γνώρισαν τó έργο αυτό γράφουμε λίγες γραμμές.

Ο Δάφνης και ή Χλόη είναι από τά μνημεία του αρχαίου μας φιλολογικού θησαυρού, πού πάντα σάν όνειρο χρυσόφτερο μεθούν τή φαντασία και σκορπούν στην ψυχή όροσιά μουσεβολισμένη. Ζωγραφίζεται μέσα στις σελίδες του ή αρχαία άγροτική ζωή με άφελεια και χάρι, πού καμμιά από τις σημερινές τέχνες να τήν ξεπεράσει δέν μπορεί, γιατί σε κάθε γραμμή και σε κάθε φράση ή σφραγίδα της άθάνατης αλήθειας γερά είναι βαλμένη.

«Ο Δάφνης και ή Χλόη» είναι ίσως τó πρώτο έλληνικό μυθιστόρημα, πού άπάνου σ' αυτό εκόπηκαν ύστερα τά διάφορα άχνάρια της μυθιστοριογραφίας της

άπλης κι' αλήθινης, πού βάσι της έχει τήν ίδια τή ζωή. Οι σκηνές, πού ξετυλίγονται μέσα σε κάθε κεφάλαιο και φανερόνεται με τήν πιο εύκολοξήγητη άφέλεια, μάς φέρνουν σ' ένα κόσμο για πάντα χαμένο με και πάντα ζωντανό. Μιά ζωγραφιά ζωής άγροτικής άτέλειωτη κι' άθάνατη περνάει κάθε στιγμή εμπρός από της ψυχής τά μάτια και ριζώνει μέσα μας τó αίσθημα της έμορφιάς και της αλήθειας. Δέν πλέκονται στο έργο αυτό έπεισόδια βγαλμένα από πολυκύμαντη και πολυτάραχη ζωή, όπως γίνεται στο νεότερο μυθιστόρημα: όχι ή υπόθεση είναι άπλη, ήρεμη, δίχως τρικυμίες και δίχως πολυσύνθετες και πολύμορφες σκηνογραφίες. Είναι ένα παραμύθι σάν εκείνα πού πολλές φορές παιδιά άκούσαμε μ' όλη τή χάρι της παρθενιάς και μ' όλη του μύθου τή γοητεία.

Ο Δάφνης άγαπάει τή Χλόη κι' ή Χλόη άγαπάει τή Δάφνη. Παιδιά ριγμένα στην έρμιά άπ' τούς γονιούς τους είχαν τήν τύχη να περιμάζευτούν από κολούς κι' άπλοικούς ανθρώπους, πού ζούσαν στην έξοχή κι' έτσι άνατράφηκαν μαζί, γνώρισαν ό ένας τόν άλλο, μεγάλωσαν μαζί και φυσικά άγαπήθηκαν. άγαπήθηκαν τόσο, πού ή ζωή του ενός ήταν ή ζωή του άλλου.

Π' αυτό και μέσα σ' όλο τó μυθιστόρημα ό έρωτας, ό άνίκητος και δημιουργός έρωτας, βασιλεύει: τίποτε άλλο. Η Ιστορία του Δάφνη και της Χλόης έχει κι' άλλα έπεισόδια με αυτά είναι τó παρκαγέμισμα για να δείχτη περισσότερο ή δύναμη του έρωτά τους. Είναι οι παρεκδύσεις του συγγραφέα για να φανερώσει της χαριτωμένης φαντασίας του τή δύναμη. Πήρε τή ζωή ό Λόγγος να ζωγραφίσει. Και φυσικά, σάν ζωγράφος τέλειος πού ήταν, θέλησε να δείξει τó μεγαλειό της φύσης, όχι μονάχα της φύσης, πού γύρω στο Δάφνη και στη Χλόη άνθιζε, παρά και της φύσης της ανθρώπινης: κι' έτσι βρίσκουμε μέσα στο μυθιστόρημά του τήν άμίμητη εκείνη σκηνή, όταν ή Λυκαίνιον πρωτοδίδασχει τó Δάφνη να νοιώσει τó πώς είναι άντρας. Η σκηνή αυτή γραμμένη από σημερινό συγγραφέα θα γεννούσε τή διαμαρτυρία του κάθε σεμνότυφου άναγνώστη: με από τήν πέννα του Λόγγου αλλάζει γίνεται σκηνή, πού ένθουσιάζει, πού κάνει τόν καθένα να ιδει σ' αυτή όχι τή σαρκική όρεξη της Λυκαίνιον παρά τήν έμορφή της αλήθειας. Έχει μ' άλλα λόγια κι' ή σκηνή αυτή τó μυστήριο της αρχαίας ελληνικής τέχνης να θαυμάζουμε στο κάθε γυμνό τήν έμορφή μονάχα και να μη δίνουμε κειρό στο νού μας να ζητήσει τó ταπεινό.

Όσοι παιδιά πρωταγάπησαν κι' όσοι στον έρωτά τους ζήτησαν να βρούν κάποιον όνειρο παρθενικής ψυ-

χής, θα διαβάσουν τó «Δάφνη και τή Χλόη» με λαχτάρα καινούργια. Κι' όσοι στη φύση βυθίστηκαν και τó μυστήριο της έμορφιάς της να γνωρίσουν θέλησαν, κάτι σάν ζωγραφιά θα βρούν, πού για πάντα στο νού τους θα μείνη. Τέτοια ή Ιστορία του «Δάφνη και της Χλόης».

Η μετάφραση γινομένη από τó συνεργάτη μας Ηλία Π. Βουτιερίδη στην έθνική μας γλώσσα, τή γιομάτη ποιήσι και ζωή, έλπίζουμε πώς θα φανη στους άναγνώστες μας τέτοια, πού να μάς εύχαρηστήσουν θερμά για τή νέα μας έπιφυλλίδα, γιατί κάτι έμορφο μ' αυτή θα γνωρίσουν.

Η ΨΥΧΗ ΜΟΥ ΚΟΙΜΙΣΜΕΝΗ ΣΑΝ ΤΟ ΝΕΙΛΟ

Τόσες σκέψεις 'στο μυαλό μου και καμμιά μέσο στο χαρτί. Κοιμάται, κοιμάται ή ψυχή μου ναρκωμένη σάν τó Νείλο πού εκλείσθηκε μέσα σ' έρημο κοιμούνται όλες οι κόρδες της ψυχής μου και κανένας άνεμος δέν της σαλεύει για να βγάνουν τήν ώμορφή τους μελωδία: κι' εγώ φοδούμαι να της έγξιω μην βγάνουν κανένα παρτόνο και άγριο τραγούδι και βυθίσουν τή ψυχή μου 'στον άγνωστο θόρυβο, τόν αιώνιο. Μουάζει ή ψυχή μου σάν όλο-στρογγυλό παχουλό κορίτσι με μάγουλα κόκκινα και στρογγυλά πούν' έτοιμα να σκάσουν, με κανένα έρωτικό χέρι δέν τάγγιξε, κανένα έρωτικό άχειλι δέν τά φίλησε και ξεψυχά τó σφρίγος 'στην έρμημά πού τά νεκρώνει.

Έσύ, θεέ μου, ξεκόλλησε τόν Νείλό μου από τήν έρμημά και τó μουδιασμά του και πέτα τον μέσα στον ώκειανό να ξεμουδιάσουν οι κοιμισμένες σκέψεις του, ξαπόλυσε δλους τούς άνεμους σάν τόσα διέξερια να βαρέσουν ως πού να της σπάσουν της κοιμισμένες κόρδες μέσα 'στον ήλιγγο και τήν τρικυμία του άπειρου ώκειανού. Κάνε, θεέ μου, τήν ψυχή μου να τραγουδήσει και να βυθισθ' 'στη μελωδία της άγριεμένης θάλασσας. Και σύ, άγάπη της καρδιάς μου έλα και φίλησε τά άναμένα μάγουλα της ψυχής μου, να τρέξη να ξεχειλίσει τó μέλι πού έχει γίνη χολή από τήν υπερωριμάδα: στρίμωξε τά χείλια σου άπάνω στα δικά μου να πέσουν ρώγες σταφυλιών τόσο μεγάλες πού δέκα εύτυχισμένοι ακόλουθοι του Μωυσή να μην μπορούν νάν της σηκώσουν... κι' εγώ να πινώ μεσ' σε τρικυμία άγάπης ανάμεσα σε χείλια πού να με άγριοφιλοούν, ανάμεσα σε στήθια πού να με συνυλίδουν σάν άγρια κύματα, ανάμεσα σε χέρια πού να με σφιχταγκαλιάζουν, να γύρω τó κουρασμένο κεφάλι μου στο ύγρό, τó μαλακό, τó απαλό κι' άγριο κυματένιο μαξιλάρι με τούς χίλιους φαρμαπαλάδες, να βυθισθώ, ν' αποκοιμηθώ.

Θ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΓΕΡΩ-ΨΑΡΑΣ

— Ψάρια της ώρας... ψαράκια λαχταριστά!...

Έτσι έφωναζε κάθε άπομεσήμερο, γυρίζοντας τις άπόκεντρες γειτωνίες του νησιού μας, ό γέρω Νικόλας, παλιός ψαράς, έβδομηντάρης, με τή φλοκάτη του κεφαλή περιζωμένη τή στρημένο ναυτικό μαντηλί του: ό έβδομηντάρης γέρος με αφός, χλωμός και ρυτιδωμένος, σάν τó θαλασσοδαρμένο βράχο, από τά χρόνια και τά βάσανα, κρατώντας, στηριγμένο στο γοφό του, με τά λιπόσκακα δάχτυλά του τó ψαράδικο κοφίνι του, γεμάτο από πολύχρωμους γραμμωτούς γύλους, κοκκινωπές πέγκες, γλυστερούς κοκοβιούς, σπαρταριστούς σπάρους, καθουρομάνες άρμαθιασμένες, άχταποδάκια, λογής λογής πετρώψακα κατά τήν έποχή και τόν καιρό...

Και ποιός δέν έσυμπαθούσε τó γεροντάκι εκείνο, τόν έργατικό, τόν ακούραστο γέρω ψαρά: ποιός δέν τόν έσυμπόνουσε και δέν έδάκρυζεν άκόμμη, άκούοντας τήν τρεμάμενη φωνή του:

— Ψάρια της ώρας... ψαράκια λαχταριστά!...

Άπ' τó πρωί, πρ'ν καλοχαράξη, έσηκωνότανε ό γέρω-Ψαράς, όπως τόν έλεγαν όλοι 'στο νησί μας, χειμώνα καλοκαίρι, και έτραβούσε, φορτωμένος τά συνεργα της ψαρκής του, κατά τούς κάβους, όπου με τó ξεροβόρι ή με τó λιπόπυρι, ως τó μεσημέρι 'στις ξέρες άπάνου, ώρες άκίνητος, έψάρευε, και ξεπχιασμένος ή μουσκεμένος 'στον τίμιο ύδρωτά του, έπιανε τόν άκρογαλινό δρόμο και έφτανε 'στα σπίτια τάπομεσήμερο, για να πουλήσει γυρίζοντας τις άπόκεντρες γειτωνίες του νησιού, τά σπαρταριστά ψαράκια του και οικονομήσει τó καθημερινό ψωμάκι της φαμίλιας του...

Και ενώ έπουλούσε τά ψάρια του, πώς χαράς, άχτινες «ένδομύχου άγαλλιάσεως» έχόνοντο και έλαμποκοπούσαν 'στη χλωμή, τή ρυτιδωμένη όψη του, και τά δοκυσμένα μάτια του έστέγωναν, όσες φορές τά βλέμματα τών νησιωτισσων μαναδών συμπαθητικά έπεφταν 'στο πρόσωπό του, και τά λόγια των, σάν άγγελικά κελαδήματα, τίν έπαρηγορούσανε για τά τόσα του δυστυχήματα.

— Έτσι είναι αυτός ό κόσμος... μη στενοχωριέσαι... ό Θεός, γέρω-πατέρα, όρφανά κάνει, μ' έμοιρα δέν τάφινει!

Τούλεγαν οι καλές παρηγορητές του, τρέχοντας να του ξεπουλήσουν μιάν ώρα γρηγορότερα τά ψαράκια του, οι άγαθές εκείνες νησιώτισσες, ενώ ό γέρω-Νικόλας δέν έγνωρίζε τó πώς να τις εύχαρίστηση για τά παρήγορα λόγια τους, κι' έχαμογελούσε, πάντοτες έχαμογέλαγε...

— Ό καύμένος ό παππούλης! έλεγεν ή μιá της άλλης, άμα ό γέρω-ψαράς, έκιναι για τήν άλλη γειτωνιά Τί τούμελε να τραθήξει 'στα γεράματα! Τόρα, πού θα ξάπλωνε τó γεροντικό του κορμί 'στις άγκάλες τών παιδιών του, 'στο νοικοκυριό του γαμπρού του, 'στα γόνατα τών έγγονών του, τί τού γραψεν ή μοίρα του τριδυστιχισμένου!

— Είναι άξιολύπητος ό ταλαίπωρος: έπρόσθετεν ή άλλη. Να πασχίσει, άγρυπνα δουλεύοντας, να ναστήση τά δυό του άρσενικά, να τά κάνει παλληκάρια, να παντρέψη—έκείνος τó ξέρει πώς και πώς—τή Μαριγώ του, τήν άμοιρη, να ιδη πέντ' έγγονάκια τριγύρω του και... πάνω 'στη χαρά του, 'στην εύτυχία του, να τά χάσει όλα για μιá στιγμή!...

— Για θυμηθήτε, γυναίκες, τί κοσμοχαλασία έφτανε κι' εκείνη! είπεν ή τρίτη γυναίκα, μιá πολύ

**Ο „ΝΟΥΜΑΣ,,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΠΟΥΔΙΕΤΑΙ: Στά κιόσκια τῆς πλατείας Συντάγματος, Ὁμονοίας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλμιατρείων), Σταθμοῦ Ὑπογείου σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια).

Ὁ „ΝΟΥΜΑΣ“ δέχεται ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες καὶ τριμηνίους συνδρομητές, μὲ δύο δραχμὲς προπληρωτέες τὴν τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΖΗΤΟΥΜΕ

τὴν ἀδεια ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες μας ν' ἀσχοληθοῦμε καὶ μιά φορὰ ἔτσι, κάπως στὰ σοβαρά, μὲ τὸν κ. Μιστριώτη, ἀν καὶ ὁ φαιδρὸς αὐτὸς Τσελεπίτσαρης μονάχα τὴ σάτυρα καὶ τὴ γελοιογραφία ἔμπορεῖ ν' ἀπασχολῆ ὅταν γαυγίξῃ γιὰ ἐπιστημονικὰ ζητήματα.

Οἱ συνάδελφοί του, καὶ μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ Χατζιδάκις, ὁ σημερινὸς του σύμμαχος, ξεκαρδίζονται στὰ γέλια μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ του ἐργασία. Οἱ μαθηταὶ του γλεντοῦν μὲ τοὺς λόγους του καὶ κρίνουν μὲ σοβαρότητα ὄχι καὶ τόσο Ἀκαδημαϊκὴ τοὺς σοφὸς του προλόγους καὶ τὴν κομπογιαννίτικη Γραμματολογία του. Ὁ δὲ κοσμάκης ποῦ χωνεύει ἀνεξέταστα ὅ,τι τοῦ δίνουν νὰ διαβάξῃ οἱ ἐφημερίδες, δὲν θὰ διστάσῃ καθόλου νὰ τοῦ καθίσῃ στὸ ἐμπνευσμένο κεφάλι τὴ λεκάνη τοῦ Δὸν Κιχώτου, ὅταν τὸν ἀκούῃ νὰ σαλιαρίζῃ

σὰν Ψηριώτης Κουτσαδάκης, πῶς θὰ κἀψῃ τὸ Βασιλικὸ θέατρο, καὶ πῶς θὰ τινάξῃ στὸν ἀέρα τὸ Πανεπιστήμιο, ἀν τολμήσουν τὰ μίσθαρνα ὄργανα τῆς Πανσλαβιστικῆς προπαγάνδας πρρρ! νὰ τοῦ χαλάσουν τὴ παστωμένη γλῶσσα του.

Τέτοιος εἶναι ὁ «Διδάσκαλος τοῦ Γένους»—καθὼς τὸν ἀποκάλεσε τὸ χαριτόδρυτον «Ἐμπρός» προχτές—καὶ τέτοιος μᾶς παρουσιάστηκε καὶ στὸν τελευταῖο λόγο ποῦ ἔδωγε στὸ Πανεπιστήμιο, ὑβρίζοντας τὴν Πολιτεία ποῦ τόλμησε νὰ τοῦ ζητήσῃ λόγο γιὰ ὅσα εἶπε καὶ γιὰ ὅσα δὲν ἔκανε.

Τέτοιος εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Πολὺ καλά! Μὰ σ' αὐτὸ τὸ ἀπέραντο Φρενοκομεῖο ποῦ καλεῖται Ρωμέϊκο, δὲν ἔμπορεῖσε νὰ βρεθῇ ἕνας Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας νὰ τὸν βάλῃ στὴ θέσι του καὶ νὰ τοῦ ὑπενθυμίσῃ πῶς τὸ Πανεπιστήμιο δὲν εἶναι θέατρο τῆς Ἀλάμπρας ἢ ἱπποδρόμιον τοῦ Πιεραντώνη γιὰ νὰ παρασταῖν μέσα σ' αὐτὸ τὸν Πατριώτη καὶ τὸν Σοφὸ καὶ νὰ ξεμυαλίξῃ τὰ παιδιὰ μὲ τὶς παπαρδέλες του;

Ἡ Πολιτεία τὸν πληρώνει γιὰ νὰ διδάσκῃ καὶ ὄχι γιὰ νὰ μορφῶνῃ διαδιδλωτὰς καὶ γιὰ νὰ καλλιεργῇ τὴ δημοκρατία στὴν ψυχὴ τῶν ἀκροατῶν του, ποῦ θάβῃ οἱ πολῖται τῆς αὔριον κ' οἱ διδάσκαλοι τῆς νέας γεννεᾶς. Ἄν ἡ Πολιτεία εἶχε κάποια βαθύτερη συναίσθησι τῶν καθηκόντων τῆς, ἔπρεπε νὰ προσκαλέσῃ τὸν «Διδάσκαλον τοῦ Γένους» καὶ τοῦ «Ἐμπρός» τὴν προπερασμένη Παρασκευὴ καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ λόγο γιὰ τὰ χειροκροτήματα ποῦ ἐπροκάλεσε μὲ τὶς ἀνόσιες καὶ ἀνόπτες παπαρδέλες του.

Ο „ΠΥΡΡΟΣ“

στὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ ἔδημοσίευσ' ἕνα γράμμα ποῦ τοῦστειλε ὁ κ. Ἀλ. Πάλλης (ἀπὸ τοὺς λουφετζήδες τῆς Πανσλαβιστικῆς ἐταιρίας καὶ αὐτός!) μὲ τὸ ὅποιον οἱ πολιτικοὶ μας, ὅσοι τούλχιστον τὸ διάβασαν, δὲ θάμειναν καὶ τόσο ἐνθουσιασμένοι, ἀφοῦ εἶναι γεμάτες μὲ πικρὲς, μὰ καὶ μὲ μεγάλες καὶ ἀκατανίκητες ἀλήθειες

«Νὰ εἶσαι—γράφει ὁ κ. Πάλλης στὸ διευθυντὴ τοῦ «Πύρρου»—κομματικὸς καὶ Δεληγιαννικὸς μᾶζι, εἶναι νὰ εἶσαι ὅσο γίνεται πιὸ ἀντεθνικὸς. Τί περι-

μένεις ἀπὸ τέτιον κατεργάρη καὶ ξαναμωραμένον σὰν τὸν Δεληγιάννη; Ἄφτὸς ἔ, γιὰ νὰ γίνῃ ὑπουργός, εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβοῦν οἱ Τούρκοι στὴν Ἀθήνα, εἶναι ἀρκετὰ ἀξίος γιὰ νὰ τοὺς φέρι. Κι' ἂν δὲ θὰ τὸ θέλει ὁμοῦ εἶναι ἀρκετὰ ξαναμωραμένον, γιὰ νὰ τοὺς φέρῃ καὶ μὴ θέλοντας. Δὲν σοῦ φτάνει τὸ 1885 καὶ τὸ 1897; Ἡ καταναγκαστικὴ κυκλοφορία, ὁ ἔλεγχος κτλ.

«Ἄ θέλεις τὸ ἐθνικὸ καλὸ καὶ τὸ Ἀρβανιτικὸ καλὸ, τί ἔχεις νὰ κάνεις μὲ τοὺς Πολιτικοὺς τῆς Ἀθήνας, καὶ ὄχι μονάχα μὲ τὸν Δεληγιάννη, παρὰ καὶ μὲ τὸ Θεοτόκη, τὸ Ζαίμη, τὸ Ράλλη καὶ ἄλλους; Τοῦ Δεληγιάννη τὰ εἶπαμε. Ὁ Θεοτόκης ἔφερε μοντεκάρο στοὺς Κορφοὺς, ἀπ' ὅζω ἀπὸ τὴν Ἀρβανιτικὴ, ποῦ ἀποτέλεσμα θᾶξαι νὰ φᾶνε μιά μέρα οἱ ξένοι—ἴσως οἱ Ἴταλοι—τοὺς Κορφοὺς καὶ τότε ἔχε γιὰ καὶ Ἡπειρο καὶ Ἀρβανιτικὰ! Καὶ δὲν εἶναι μονάχα ἀφτό' ὅ,τι καὶ ἂν ἔκανε ὡς τώρα, εἶναι ἀνάλογο. Ὁ Ζαίμης ὕστερ' ἀπὸ τοῦ πολέμου τὴν καταστροφὴν ἔπρεπε νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τοὺς στρατιωτικοὺς, καὶ τῶρριξε στὸν κουφὸ. Ἡ ἀδερφικὴ του καρδούλα δὲν τὸν ἀφηνε. Ὁ Ράλλης ἔστειλε μουντζές (καλοκαρδιασμένες) τοῦ Δεληγιάννη στὸ 1885 κ' ὕστερα ἔγινε σταυραδέρφι καὶ πρωτοπαλλήκαρό του, παίρνοντας ὁ ἴδιος τὶς μουντζές. Προχτές ἀκόμα, ὕστερ' ἀπὸ διάφορες παλάβρες, ἀφῆσε τὴ Βουλὴ κ' ἔκλεψε τὸ ἔθνος 500,000 δραχ. Ἐνα πρᾶμα εἶναι τῆς ζωῆς τοῦ πόθος νὰ γίνεταί βουλευτής. Ὅλα τᾶλλα, τᾶχει δέφετρα».

Ὁ διευθυντὴς τοῦ «Πύρρου» ἀπαντῶντας στὸν κ. Πάλλη λέει, ὅτι θαυμάζει τὸν κ. Δεληγιάννη, διότι «διαβλέπει εἰς αὐτὸν συγκεντρωμένα τὰ ἐθνικὰ ιδεώδη, τὴν ὀρθὴν ἀντιληψίν, τὴν δέουσαν ἰσχὺν καὶ τὴν ἠθικὴν» καὶ διότι «ἀμυνόμενος τοῦ κ. Δεληγιάννη, ἀμύνεται αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, αὐτῆς τῆς Ἰδέας».

Κακομοιριασμένα ἐθνικὰ ιδεώδη, κακὸ ποῦ τὸ πάθατε!

ΚΑΛΩΣ

τὸν δεχτήκαμε τὸν κ. Δέλτα Δεληγιάννη. Μᾶς ἤθε πάλι γιὰ νὰ φέρῃ τὴν ἀναμπαυμπούλα στοὺς σταφιδικοὺς πληθυσμοὺς, μὰ περισσότερο γιὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ σεβαστὸ τοῦ θεοῦ στὸν ὑπὲρ τῶν θεσμῶν ἀγῶνα του.

Λένε πῶς ὁ θεὸς τοῦγραψε νᾶρθῃ, καὶ τὸ πιστεύομε. Εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ γίνῃ γιὰ νὰ ἐπιστεφθοῦν μιά ὥρ ἀρχήτερα οἱ ἀγῶνες τοῦ κ. Θεσογιάννη ἀπὸ τὴ νίκη. Κι' ἀφοῦ αὐτὸ τὸ κατὶ δὲν κατόρθωσε νὰ τὸ κἀνῃ ὁ Σαμψάκος τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων, ἐζητήθηκα ἡ ἐπέμ-

σεβᾶσθαι γριούλα, χαροκαμένη καὶ αὐτὴ. Ὁ γαμπρός του, τὰ δύο του παιδιὰ καὶ τὰ δύο τοὺς ξαδέλφους ὅλοι σὺψυχα νὰ πνιγοῦν νὰ μὴ φανοῦν πουθενά! Γιὰ μιά στιγμὴ ἡ ἀγριεμένη θάλασσα ἀνοῖξῃ τόσα κυβούρια, νὰ μαυροφορέσῃ τόσα κορμιά!... Θέ μου, καὶ ἄγιε μου Νικόλα. Βαγγελίστρα μου, φύλαε τὰ παιδάκια μας!

— Καὶ ὅλους τοὺς θαλασσινοὺς!

— Χαρά' ττὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου!

Καὶ ὅσῳ ζῆ—εἶπε πάλιν ἡ γριούλα—ὅσῳ βραστὰν τὰ πόδια του, ἔχουν τὸ ψωμάκι! Μὰ σὰν τὰ κλείσῃ καὶ αὐτὸς τί θ' ἀπογείνη ἢ κακομοίρα, χήρα γυναίκα, μὲ τὰ τρία τῆς κορίτσια καὶ μὲ τὰ δύο τῆς τάνηλικά τῆς, ἀρσενικά! Μὴν εἶναι μιά, μὴν εἶναι δύο... ἔξῃ ψυχὴς ἰστοὺς πέντε δρόμους!...

Καὶ ὁμοῦ ὁ γέρω-Νικόλας παντοτεινὰ ὑπομονετικὸς, χωρὶς νᾶγανακτῆ, χωρὶς νὰ ξεστομίξῃ ἕνα λόγο βλάστημο, καθημερινὰ ἐξακολουθοῦσε τὴ δουλειά του ὡς προχτές ἀκόμη, καὶ μ' ὅλα του τὰ βασανισμένα του γεράματα, ταχτικά καθε ἀπομεσήμερο ἐγύριζεν ἀπ' τοὺς θαλασσοδαμένους κάβους του, κρατῶντας τὸ ψαράδικο κοφίνι του καὶ φωνάζοντας μὲ τὴ βραχνὴ καὶ τρεμάμενη φωνή του:

— Ψάρια τῆς ὥρας... ψαράκια λαχταριστά! Ἔτσι ἐπέρασαν ὀκτὼ ἀλάκερα χρόνια, ὡς που

ἐπὶ τέλος ὁ γέρω-Νικόλας ἐπέθανεν εὐχαριστημένος, σὰν εἶδεν ὀλοφάνερα πῶς «ὁ Θεὸς ὄρφανὰ κάνει, μ' ἀμοίρα δὲν τάφινει».

Ἡ πρώτη του ἐγγονή, ἡ Ὁμορφούλα, δεκαεπτὰ χρονῶν σεμνότατη καὶ πανώρια κόρη, ἀρραβωνιάστη μὲ τὸ καλύτερο παλληκάρι τῆς γειτονιάς, τὸ πρῶτο παιδί τοῦ κυρ Δημήτρη τοῦ Καλόκαρδου, τὸ τίμιο καὶ ἐργατικὸ νοικοκυρόπουλο τὸ Πέτρο.

Μὰ τὴν ἴδια ἐκείνη βραδεῖα τοῦ ἀρραβῶνα, ὁ γέρω-ψαρξ, θες ἀπὸ τὴ χαρὰ του, θες ἀπὸ τὴ μεγάλη του λαχτάρα νᾶναπαυθῇ... μιά γιὰ πάντα, ἔπεσε ἰστὸ στρώμα καὶ σὲ λίγες μέρες παράδωσε τὴν ἠρωϊκὴν του ψυχὴν ἰστὸν ἀγγελὸ τοῦ εὐχαριστημένου, ὅπως εἶδειχναν τὰ ἱλαρὰ χαμόγελα ποῦ ἐξέφευγαν ἀπὸ τὰ χλωμὰ χεῖλη του...

Μὰ καὶ τὴν ὥρα ποῦ ξεψυχοῦσε, κάπου κάπου, μὲ τὸ ρόγχο τοῦ θανάτου, τὸν ἀκούγαν νὰ λέῃ βραχνὰ-βραχνὰ:

— Ψάρια τῆς ὥρας... ψαράκια λαχταριστά.

Σπέντες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΙΤΒΗΝΤΕΣ

ΔΟΥΛΩΣΥΝΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Πολλὲς φορὲς ἄκουσα νὰ λένε πῶς ἡ δημοτικὴ γλῶσσα εἶναι κουρέλι ποῦ μᾶς ἔμεινε ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ τὸ ἔθνος ἀναστένεζε κάτω ἀπὸ τὸ πόδι τοῦ κατακτητῆ καὶ γι' ἀφτό πρέπει νὰ τὸ πεταξοῦμε, σὰν κουρέλι ποῦ εἶναι, στὸ κάρρο τοῦ σκουπιδοῦ. Καὶ λέγοντάς το ἔχουμε πεποίθητη πῶς εἶναι σωστὸ. πῶς δὲ σφάλονται. Τὶς ἄλλες ἀκόμα ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους καθαρολόγους, ὁ μεγαλόσχημος καθηγητὴς τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων στὸ Πανεπιστήμιο, ἐπανάλαβε τὰ τριμμένα καὶ ἀφιλοσόφητα ἀφτὰ λόγια μπροστὰ στ' ἀνοιχτὰ στόματα τῶν φοιτη-

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

A

Πρωτοχρονιάτικος Καρνάβαλος

Ο Μιστριώτης γεγηθώς, τρέφων χρυσήν έλπίδα
Πώς άρδην θά καταστραφούν οι παίδες των χωριών
ο βίος δέ ο έαυτού θά αποβή μακράϊων,
Στό νέον έτος εισπηδέσθε καβάλλα σέ σανίδα

B

Προδευχή

Νύν άπολύσεις, Δέσποτα, κάμε τον Συμεώνα
δτι εισείδον όφθαλμοίς Γιγαντογλωττομάχον
τόν Μιστριώτην νά όρμη εις Γλωττικόν άγώνα
μέ μένος δέκα λαγών και κεραών έλάφων
Ιππεύοντα ταχύποδα και κρατερών χελώνα

NTABANOS

Η Κοινή Γνώμη

ΣΑΜΙΩΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Αγαπητέ «Νουμά»,

Γνωρίζεις, πιστεύω, ότι αυτή την εποχήν μεεις οι Σαμιώτες έχομεν πολιτικήν άνακωχήν. Τώρα οι νόμοι κοιμούνται, οι άφενταδες καλοπιάνουν τους παραμικρούς, οι μεγάλοι άνοίγουνε τά πουργιά τους και δανείζουνε τους πτωχούς γιατί πλησιάζουν οι έκλογές. Με λίγα λόγια είχαμεν σαρακοστήν ένα και μισό χρόνο, τώρα όμως πού πλησιάζει ή σύνταξις των καταλόγων φθάνει πού θά πούμεν ή μεγαλοβδομάδα όπου καθενας έτοιμάζεται για την Λαμπρήν έτσι έτοιμάζονται και οι κομματάρχη για τον έκλογικόν άγώνα, όπως δέ ικανοποιήσουν τάς απαιτήσεις των ψηφοφόρων των άρπάζουν ένα πού νάχη δυό ή τρείς ψήφους, αν και δεν είναι άξιοι ούτε για άγροφύλακας, τον βάζουν άξιωματικό, έναν πού σημαδεύει τόνονά του, δάσκαλο κτλ. Αλλά οι τσνακοφόροι προτιμούν το δασκαλικό έπάγγελμα για πλιό μεγαλείο, και έτσι σήμερα άκούμεν διώρισαν τον τάδε Σαπουνά εις . . ., τον δεινά Τσαγκάρη εις το Καρλόβασι, στη Πορφυριάδα. Αυτό το κακό δεν περιορίστηκε μόνον για τά δημοτικά σχολιά αλλά

δτσι του άνεψιού. Λένε άκόμα, κι αυτό το πιστεύομε ότι κατά διαταγή του θεού θά τεθούν υπό τάς διατάξας του άνεψιού οι κ. κ. Μιστριώτης και Παπαστασινός ως πρωτοπαλλήκαρα για τον έθνικόν άγώνα.

ΤΟΣΟ ΣΠΑΝΙΟΙ

είναι οι δημόσιοι υπάλληλοι πού έκτελούν το καθήκον τους, ώστε κατάντησε να θεωρείται ήρωας ο υπάλληλος εκείνος πού δείχνει πώς δε διορίστηκε σε μια θέση μονάχα για να παίρνει το λουφέ, αλλά και για να κάνει κάτι πού να δικαιολογή μ' αυτό το λουφέ πού παίρνει.

Τέτοιο ήρωϊσμό είδαμε στον κ. Μπενή Ψάλτη, τον εισαγγελέα κι όταν στα Μιστριωτικά άπέδειξε πώς υπάρχουν έδω και Νόμοι πού πρέπει να τους σέβεται κανείς, όσο Μιστριώτης κι αν είναι, κι όταν καταδίωξε τά διάφορα πορνόφυλλα, το «Φλέρτ» και το «Φρού-Φρού» και τάλλα τάδεράκια τους, πού βγήκαν για να ενισχύσουν τον άγώνα του Φραγκολεβαντισμού.

Ο κ. Μπενή Ψάλτης μας άπάλλαξε άπ' αυτά. Ο Θεός να τον φωτίσει να μας άπαλλάξει κι από μερικά άλλα πού όσο κι αν δεν έχουν την ξεγυμνωμένη σάχλα του «Φλέρτ» και του «Φρού-Φρού» εργάζονται κι αυτά κρατερότατα να έκπορνεύσουν τις ψυχές και ναπομαρώνουν τους εύτυχισμένους άναγνώστες τους.

ΤΟ ΕΙΠΑΜΕ

κι άλλοτε πώς ο κ. Καζάκης κι αν δεν κατέκτησε τη Μακεδονία με τους λόγους του και με τά ταξείδια του κάτι όμως έκαμε πάντοτε, ήθικώτερο και ανθρωπινώτερο από τους έδω συναδέλφους του, εκείνους τούλάχιστο πού άγωνισήθηκαν κι άγωνίζονται να ρεζιλιέφουν το έθνος με τους Βυζαντινούς άγώνες τους.

Γι' αυτό—τί να σας πούμε;—ή άπόφασι πού έλαβαν οι φοιτητάι να υποδεχτούν κάπως πανηγυρικά τον καθηγητή τους πιθανόν να μη μας ένθουσίασε και τόσο, μα και δεν μας φάνηκε παράλογη. Έπειτα το κάτω κάτω, δεν είμπορεί κανείς, όσο δύσκολος κι αν είναι, να κατακρίνει τους φοιτητάς όταν τους βλέπει νάσχολούνται με τέτοια ζητήματα πού έχουν κάποιο ήθνικό χαρακτήρα. Σε ποιά ζητήματα δεν πρέπει να νακατεύουνται καθόλου οι φοιτητάι το είπαμε τόσες φορές και δεν είναι καμμιά άνάγκη να το ξαναλέμε.

των, πού φαίνεται ο Θεός τους χάρισε γερά στομάχια, γιατί καθώς έμαθα καταπίνοντάς τα δε νοιώθανε καμμιά δρεξη έμετου.

Αλλά μπορούμε να μάθουμε από τον κ. καθηγητή και τους άλλους πού λένε τά ίδια λόγια συχνά-πυκνά, σε δόγματα πιά στερεωμένα και καθιερωμένα από μακριά επιστημονική δουλειά, με ποιά γλώσσα μπόρετε και μόρφωσε ο γίγντας Μισούλης, οι μαγαλόπρεποι στα καμώματα και στις ιδέες: Κολοκοτρώνης, Καραϊσκάκης, Μπότσαρης, Κανάρης και τόσοι άλλοι, που άποτελοΰσαν έξοχη σειρά από έξοχους πατριώτες και ανθρώπους πού σκέφτονταν καλά, και θά είμασταν έφτυχισμένοι ά σήμερα είχαμε κ' ένα μόνον, τον πατριωτισμό τους; Και θυσίασαν την ήσυχία τους και το παρᾶ τους, το δυσκολεκερδισμένο, για ένα ιδανικό, το ιδανικό της πατρίδας πούναι το άψηλότερο και το πιό ήθικόν από όλα τάλλα ιδανικά ένόσο ο κόσμος δε νοιώθει τί θά πη άπόλυτος πολιτισμός, σε ποιά γλωσσικό όργανο, πέστε μου σας παρκαλω, έ νοιωσαν οι γενναίοι της βάρβαρης εκείνης εποχής καθώς λέτε, να σηκώνεται μέσα τους, σαν ήσκιος όλυμπίας θεός, ή υπερήφανη ιδέα της άφθοδιοίκησης, της άφθούπαρξης; Δεν μπορείτε βέβαια να μου πητε πώς οι ήρωοποι άφθοι μορφωθήκανε με την αρχαία γλώσσα ή με την άμιλησια και βουβαμίρα. Η θά μου δώσετε για άπάντησι, θά μου φέρετε στα μάτια μου μπροστά τά λίγα

σκολια πού υπάρχανε με τους ξεπόλυτους μαθητάδες και τους άγράμματος δασκάλους; Έκείνη ή γλώσσα άκαλλιέργητη άκόμα, κουρέλι της σκλησίας και της κακομοιριάς, βάρβαρη, κατά πώς τη λένε, (αν μπορούσαν να νοιώσουν κάτι, να φιλοσοφήσουνε πιό βαθιά και να ψυχολογήσουν, έπρεπε άφτη ή λέξη να μην ήβγαίνε ποτέ από το στόμα τους, γιατί βάρβαρη γλώσσα ούτε υπαρέ ποτέ στον κόσμο, ούτε υπαρέχει, αλλά μόνο φαίνεται στους ξένους κακόφωνη και μπορεί να είναι και άτελής για την έκφραση νοημάτων πού δεν τά έχει ο λαός πού τά μιλεί) μπόρεσε να μάθη στους ήρωες της εποχής εκείνης τί θά πη πατρίδα και τί θά πη έθνος και πώς πρέπει κανέναν να θυσιάζεται για άφτην. Ένώ σήμερα ή ξευγενισμένη ή καθαρεύουσα μας μαθαίνει πώς να άλληλοτραγουμάστε, να δωροδοκούμαστε, να κλέβουμε την πατρίδα, να μην έχουμε ιδανικό κανένα και να παραλούμαστε και ως κράτος και ως κοινωνία.

Α ή ξεχάσα, και θά είταν άδικο ά δεν ήτο θυμόμουν, οι καθαρολόγοι έχουν ένα μεγάλο ιδανικό. Θέλουνε μόλη τη δύναμη της ψυχής τους να μάς άρπάξουν άπο τάφτι και να μάς πάνε δυό χιλιάδες και τριακόσια χρόνια πίσω, να μάς δώσουνε για γλώσσα τη γλώσσα του Δημοσθένη και του Ξενοφώντα και τις συνήθειες τους και τον πολιτισμό τους. Έπρό άφτο το ιδανικό και άγιος ο σκοπός τους, μα δε μπορούνε να καταλάβουν οι πολυγραμματι-

δυστυχώς έφθασε και 'αυτό το Πυθαγόρειο γυμνάσιο άκόμα. Σ' αυτό πλην έκτός ενός Τσιγαρατζή όπου τον έβαλαν καθηγητήν στη γυμναστική έδιόρισαν και ένα άλλο, όπου κρέμα είναι να τον πη κανείς και δάσκαλο, να διδάσκη τά Φραντζέζικα και αυτός είναι ο σιδρ' Αλεξάκης. Παραδίδει Voltaire και Racine κατά το πρόγραμμα των δικών σας γυμνασίων, ένφ οι μαθητάι και δὴ οι τελειόφοιτοι ούτε άνάγνωσαν δεν ήξεύρουν. Γιατί ο έν λόγω κύριος είναι φιλάσθενος και άπουσιάζει κάθε εβδομάδα τούλάχιστον δύο φορές. Αλλά και όταν πηγαίνει είναι κατά τύπον μόνον, γιατί κουνιέται άπάνω στην έδρα και τρώγει παστιλιές και καρμέλες (φαίνεται για νάνοίξη ή φωνή του και να βοηθή τους καλογήρους στο μαναστήρι πού συχνάζει). Δεν γνωρίζω κέγώ σε πλιό μέρος θά είναι υποφερτή ή διδασκαλία του. Ημπορείτε να φαντασθήτε τί πρόσδος γίνεται άφου είδοποιεί τους μαθητάς ποτε «θά έξέλθωσι να είπωσι μάθημα». Αυτά είναι εις γνώσιν των συναδέλφων του και του γυμνασιάρχου, ο όποιος μη υποφέρων τάς πολλάς άπουσίας του έγραψε στο λογιστήριο και του έκράτησαν από τον μισθόν του.

Και οι βουλευτάι γνωρίζουν πώς εργάζονται και για αυτό μου είναι μυστηριώδες πώς να μένη εις την θέσιν του. Ίσως τον θέλουν για τά σαλόνια των τάφεντικᾶ ή για να τους διδάσκη τον πολιτισμόν...

Θά μου πητε ίσως δεν έχετε κανένα Σαμιώτη να πάρη την θέσι και τον έχουν κατ' άνάγκη, ή έχετε κι είναι από τάλλο κόμμα. Θά σου πω κέγώ ότι δεν έχομεν Σαμιώτες δυστυχώς, αλλά έδω στο Βαθύ μένουσ πολλοί Γάλλοι και μάλιστα 'στο έμπορικό Λύκειο τ' Αλκιβιάδη Σπυριδη τά γαλλικά διδάσκει ένας Έλβετός παιδαγωγός καλός και φορτωμένος από πείρα, κατά την έξεταστικὴν έπιτροπήν. Να πρόσωπα καταλλήλων. Αλλά και αν δεν υπάρχη πρόσωπον, για τόσες δουλιές κλέσανε από το έξωτερικό και για αυτήν γιατί δεν προσκαλούν; Αλλά για να μη κοπιάζουν, έγώ τους λέγω ίσα ίσα άφ' ου το ταμείο μας είναι άδγιο και γενήκαμε ζητιάνοι για δάνειο και πάλιν δεν δίδουν, καλόν και εύχης έργον θά είναι στη θέσι του κοκκαλογλύπτου Αλεξάκη να διορισθ ή αντίς έπιμισθίου ο εις την Αστικὴν Σχολὴν διδάσκων Έμ. Γεωργίου και έτσι το ταμείο θάχει κέρδος 500 γρ. τούλάχιστον τον μήνα και τά παιδιά θά μάθουν περισσότερα.

Βαθύ, Σάμου. Νοέμβρης 1903.

Σ Δ ΑΝΤΙΠΟΙ Σ

μέντοι και πολυδιαβασμένοι άφτοι σοφοί πώς καμμιά γλώσσα από τον καιρό πού γίνηκε ο κόσμος, δε γύρισε άχι δυό χιλιάδες χρόνια πίσω, άλλ' ούτε δυό αιώνες; Αφτο κανέναν μπορεί να το παρομοιάξη μ' ένα παλιό ρούχο, πού πολεμούνε να το κύνουν καινούριο, μπόσια' ποτέ δεν μπορεί να έχη την πρώτη άντοχη και το πρώτο λούστρο. Του κάκου λοιπόν παρκίζουν κι άδικα πολεμούνε. Για κάθε άλλο πρᾶμα μπορεί να υπάρχη πρώην καθεστός πού να γίνεται και νυν καθεστός, για τη γλώσσα όμως άδύνατο.

Η νέα εκείνη γλώσσα, πού τη λένε αρχαία, γέρας, σαν κάτιτις ζωντανό, όργανικό, έφτασε σε σημείο άποσύνθεσης πού είναι άκολούθημα της παρακμης και από την άποσύνθεση εκείνη γεννήθηκε ή νεώτερη έλληνική και σήμερα έμεις με έργα πέπει: να την πλουτίσουμε προσέχοντας με σεβας στη γραμματική της και στο λεχτικό της και να τη φέρουμε σε μια άκμή πού να μορφή να συγαρηθ ή με τη μετέρα της την πεθαμένη. Αφτο προσπαθήσανε να κάνουνε πολλοί παππούδες μας Βυζαντινοί, άφτο προσπαθήσανε να κάνουνε ο Σολωμός, ο Βηλαράς, ο Ροδής, ο Βιλαωρίτης και ο τολμηρότερος αντιπρόσωπός τους ο Ψυχάρης.

Αλλά οι δασκάλοι δεν το βλέπουνε με καλό μάτι, όπως δεν τόβλεπαν κ' οι πρόγονοι τους οι Βυζαντινοί, να τους χαίρουνται τούμπανο, και προσπαθούνε με καλό ή

ΕΘΝΕΛΛΑΙΡ

ΜΕΘΥΣΤΕ

Πρέπει νᾶσαι πάντα μεθυσμένοι. Για νὰ μὴ αισθάνεσαι τὸ σιχαμένο φορτίο τοῦ Χρόνου νὰ βαρένη στοὺς ὤμους σας καὶ νὰ σὲ γένην ἡ Γῆ, πρέπει νᾶσαι μεθυσμένοι ἀδιάκοπα.

Ἄλλὰ μὲ τί! Μὲ ποίηση, μὲ ἀρετὴ μὲ δ,τι θέλετε. Ἄλλὰ νᾶσθε μεθυσμένοι.

Κι' ἂν καμμιὰ φορὰ στὰ σκαλοπάτια κάποιου παλατιοῦ, στὰ πράσινα χορτάρια ἐνὸς χαντακιοῦ, στὴ θλιβερὴ μοναξιά τῆς κἀμαρᾶς σας ξυπνήσετε, καὶ τὸ μεθύσι σας ἐλαττώθηκε ἢ πέρασε, ρωτήστε τὸν ἄνεμο, τὸ κύμα, τὰ ἄστρα, τὰ πουλιὰ, τὸ ρολόγι, δ,τι φεύγει, κείνο ποῦ στενάζει, κείνο ποῦ τραγουδεῖ, δ,τι μιλεῖ, ρωτήστε το τί ὦρα εἶναι; καὶ ὁ ἄνεμος, τὸ κύμα, τὸ ἄστρο, τὸ ρολόγι θὰ σᾶς ἀπαντήσουν. «Εἶναι ὦρα νὰ μεθύσετε, Για νὰ μὴ εἰστε οἱ τυραγνισμένοι σκλάβοι τοῦ Χρόνου, μεθύστε, νᾶσθε μεθυσμένοι πάντα. Μὰ κρασί, μὲ ἀρετὴ, μὲ ποίηση, μὲ δ,τι θέλετε.

M. N. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ὁ Σαπφὸς τοῦ «Ἐμπρός» μᾶς ἀποκάλυψε τὴν περσμένη ἐβδομάδα πῶς ὁ κ. Μιστριώτης εἶναι ἀνθρώπος ἀπὸ γρανίτη»

— Καλὸς ὁ λόγος του, μὰ ὅλος ὁ κόσμος ξέρει πῶς τέτοια πράματα, σὰν τὸν κ. Μιστριώτη, φτιάνονται ἀπὸ κοκκινόχωμα στὰ σταμνάδικα.

— Ἡ γλῶσσα μας ἡ ζωντανή, καὶ ἡ γλῶσσα μας ἡ ξένη, ἡ καταρρέουσα, εἶναι γεμάτη ἀπὸ ξένες λέξεις.

— Ὅχι μονάχα Γαλλικὲς, Ἑγγλέζικες, Τούρκικες, καὶ Ἰταλικὲς, ἀλλὰ καὶ Ρούσικες ἀκόμα.

— Τὸ ὑποστῆριξε μιὰ κυρία αὐτὸ κάπου. Κι' ὅταν τὴν ρώτησαν ποίος εἶναι αὐτὸς οἱ Ρούσικες λέξεις, ἡ κυρία γωρὶς νὰ στενοχωρηθῆ καθόλου ἀπάντησε:

— Μὰ τὸ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνεν δὲν εἶναι Ρούσικο; Δὲν ἔχει τὴ ρούσικη κατάληξι εφ;»

— Ὁ Γυμνασιάρχης τῆς Πλάκας κ. Σακελλαρόπουλος γαμπρὸς τοῦ Μιστριώτη, ἔχει ὑποχρεώσει τοὺς μαθητὰς του νὰ γράφουν τοὺς «Ρητορικοὺς λόγους» τοῦ σεβαστοῦ του πνευροῦ, γιὰ νὰ κάνουν ἀπ' αὐτοὺς ἀεὶθεῖσαι ἰδεῶν».

— Νὰ λοιπὸν οἱ πατριωτικοὶ λόγοι ποῦ ἀναγκάζουν τὸν σεπτὸν «Διδάκαλον τοῦ Γένους» νὰ σκίζεται γιὰ τὴ γλῶσσα του. Ἴτε, παῖδες Ἑλλήνων, περὶ παράδων ὁ ἀγών!

κακὸ μέτο νὰ ἀπατήσουνε τὸ πλῆθος, καὶ βλέπουμε κατὰ δυστυχία πῶς τὸ κατορθώνουνε.

Καὶ δὲν ξέρουν τί κακὸ κάνουν καὶ στὸν ἑαυτὸ του καὶ στὸ ἔθνος τους καὶ στὴν ἐπιστῆμη τους σὰ λένε τὴ γλῶσσα τὴ φυσικὴ ποῦ μιλοῦν ἄφθοι καὶ ὅλο τὸ ἔθνος, λέφτερο καὶ δοῦλο, χυδαῖα καὶ θυμητικὸ τῆς σκλαβιάς. Τὸ ἔθνος ποῦ πρὸ οὐδὸντα χρόνιο εἶτανε σκλαβωμένο, εἶναι τὸ ἴδιο ἔθνος ποῦ σήμερα εἶναι λέφτερο, κ' ἡ γλῶσσα ποῦ μιλοῦσε τότες εἶναι ἡ ἴδια γλῶσσα ποῦ μιλεῖ σήμερα. Λεφτερώθηκε τὸ ἔθνος, λεφτερώθηκε κ' ἡ γλῶσσα. Ἡ λεφτεριά τοῦ ἔθνος τὰ μέσα νὰ μορφωθῆ καλύτερα, νὰ ἀναπτυχθῆ καὶ ὅσο μορφώθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε τὸ ἔθνος τόσο μορφώθηκε κ' ἀναπτύχθηκε κ' ἡ γλῶσσα του. Ἄφθο μπορεῖ κανένας νὰ τὸ καταλάβῃ ἐφκολα σὰν πιάση καὶ παραβάλλῃ ἕνα διάλογο τοτινὸ μ' ἕνα διάλογο ταρινὸ. Ὁ Βηλαρᾶς, τὸ προνομιοῦχο κείνο πνεῦμα τῆς ἀναγέννησης τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ποῦ ἔγραφε τὴ δημοτικὴ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς του μπορεῖ νὰ χρησιμέψῃ γιὰ πρόχειρο παράδειγμα, ὅχι μὲ τὰ γραφόμενά του ποῦ ἔχουνε κάποια τέχνη φραστικὴ, ἀλλὰ μὲ τὰ ἀπλὰ ἀκείνα λόγια του ποῦ ἀφθόρμητα ἐβγαίνουν ἀπὸ τὴν πέννα του. Τότες τὸ λεχτικὸ εἶταν ἱκανὸ νὰ περιγράψῃ σωστὰ καὶ δυνατὰ μάλιστα κάθε σκέψη δύσκολη ἢ ἀπλῆ, ἀπόδειξι ποῦ ὑπάρχει ἡ συνεννόηση, σήμερα προσητέθηκαν ἕνα σωρὸ πρᾶγματα, ποῦ βαφτίστηκαν παίρνοντας ὀνόματα ἢ ἀπὸ

— Ἀστραψε κ' ἐβρόντησε ὁ κ. Βρουδούρης πῶς θάποκλείσῃ στὶς ἐκλογὰς τὸν κ. Μπουφίδη ἀπὸ τῆς Λειβαδιάς.

— Κάτι ἤξερε λοιπὸν ὁ κ. Θεοτόκης ποῦ δὲν τὸν ἔκανε ὑπουργὸ τῶν Ναυτικῶν, γιὰτὶ τότε θὰ ἤμπορούσε ἀξιόλογα ὁ περίφημος αὐτὸς ἀποκλεισμεὸς νὰ γίνῃ καὶ κατὰ θάλασσαν.

— Πολεμικώτατος ἀνὴρ αὐτὸς ὁ κ. Στάης ἐπὶ τέλους.

— Ὅρστε, μόλις ἄρπαξε τὰ γκέμια τῆς Παιδείας στὰ χέρια του κ' ἀμέσως ἄρχισε νὰ κινητοποιῆ τὰς λεγεῶνας τῶν μικρῶν μαθητῶν.

— Ἡ πρώτη κινητοποίησι εἶνε μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Πρίγκηπα Ἀνδρέα. Κρίμα μονάχα ποῦ ὁ κ. Στρατάρχης δὲν ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν μαθητικῶν λεγεῶνων καὶ δὲν ἔδινε τὰ στρατιωτικὰ προστάγματα.

— Μὰ Βουλὴ κατάντησε αὐτὴ ἡ Ἰατρικὴ Ἑταιρία;

— Εἶναι ἀδύνατο νὰ συνεδριάσῃ μιὰ φορὰ καὶ νὰ μὴ μαλλιοκουβαριασθοῦν τὰ μέλη της.

— Δυστυχῶς αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν εἴμπορεῖ νὰ εἰπῆ κανεὶς πῶς αὐτὸ συμβαίνει κ' εἰς Παρισίους, γιὰτὶ ἐκεῖ δουλεύουν οἱ γιατροί, ἐνῶ ἐδῶ δουλεύουν οἱ μαγκουῆρες τους.

— Μᾶς εἶπαν πῶς κάποιος Γυμνασιάρχης, ὁ κ. Λῶλος, ἀφοῦ ἔβγαλε ἕνα λόγο ἔρρομερὸ στοὺς μαθητὰς του κατὰ τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσας κατόπι τοὺς ὑποχρεώσε νὰ γράψουν τὴ γνώμη τους... γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα!

— Τὸ Ὑπουργεῖο τόσο ἐνθουσιάστηκε ἀπὸ τὸ παιδαγωγικώτατο κ' ἐκπαιδευτικώτατο αὐτὸ πραξικόπημά του, ὥστε ἀμέσως τὸν ἐπροβίβασε ἀπὸ Γυμνασ ἀρχῆ... σὲ καθηγητὴ τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς. Τοῦ ἄξιζε, μὰ τὴν ἀλήθεια, αὐτὸς ὁ προβιδιασμός.

— Τὰ συχαρήκια μας στὸν κ. Καραβία τῆς «Μακεδονία» ἀφοῦ κ' ὁ κ. Μιστριώτης ἀναγνώρισε τὸ σκηνικὸ του Μακεδονοῦρημα ὡς «δράμα ἐθνικὸν κ' ἐν τῷ προσήκοντι χρόνῳ πεποιημένον».

— Ὁ κ. Μιστριώτης τοῦ ἔδωσε ἀκόμα τὴν ἄδειαν εἶνα διδάσκῃται ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ μάλιστα ἐν ταῖς παρούσαις περιστάσει.

— Τέτοια ἄδεια ἐπέγραψε ἀπὸ τὸ σοφὸ καθηγητὴ καὶ μεις γιὰ τὴ μεταφρασί τοῦ «Δάρνη καὶ τῆς Κλόης» ποῦ ἀρχίζομε ἀπὸ τῆλο φύλλο.

— Ὁ σεβαστὸς καθηγητῆς ἐδυσκολεύθηκε στὴν ἀρχὴ νὰ μᾶς τὴ δώσῃ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπέσθησε ἀφοῦ ἐβάλαμε καὶ δέκα Δεληγιαννικοὺς βουλευτὰς νὰ τοῦ μιλήσουν.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΑΚΟΥΣΑΜΕ

Πῶς ὁ κ. Μιστριώτης συχάθηκε τὸνομά του, ποῦ εἶναι τῆς χυδαίας, καὶ θέλει νὰ ὀνομάζεται Ἄδωνις.

Πῶς ὁ κ. Χατζιδάκις παράγγειλε ἐπίτηδες φορέματα καὶ

τὴν ἀρχαία, ποῦ μπορεῖ κανένας νὰ τὰ πῆ τεχνικὰ ἢ φικιάστηκαν ἀπὸ τὸ ὕλικὸ τῆς ζωντανῆς. Γι' ἀφτὸ ἀκοῦμε σήμερα τις λέξεις καὶ στὰ πιδ ἀπόκεντρα χωριὰ τῆς Ἑλλάδας: μονοπώλιο τοῦ ἄλατι, πανεπιστήμιο, ἠλεκτρισμός, ἀερόστατο κτλ.

Ἄλλὰ ποῦ νὰ κάνουν τέτοιες παραβολὲς οἱ καθαρολόγοι. Ὁ Κοραῆς μεγάλος ἀλήθεια φιλόλογος καὶ ἀνθρώπος μεγάλος, ἔκανε ἕνα μεγάλο λάθος στὴ ζωὴ του. Θέλησε νὰ μορφωθῆ σὲ μιὰ μέρα τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ πῆρε τὴ δυστυχισμένη τὴ δημοτικὴ στὰ χέρια του καὶ τῆς κόλλησε ἀκαλαίστητα καὶ ἴσως ὅχι πολὺ μελετημένα λέξεις καὶ τύπους, ποῦ ἡ ἔμοιρη δὲν μποροῦσε νὰ τὶς βαστάξῃ καὶ νὰ τὶς χωνέψῃ. Μὰ καὶ ὁ Κοραῆς δὲν εἶναι γιὰ μεγάλη κατηγορία, δὲν τοῦ ἄξιζε τὸ τόσο βρυζοκόπι ποῦ τοῦ κάνουμε. Ζοῦσε σὲ μιὰ ἐποχὴ ποῦ στήληθεια εἶτανε βάρβαρη καὶ ἐπειδὴ κατὰλαβε πῶς ἡ βαρβαρὸσύνη τὰ βιβλία ἔχει γιὰ ἐξημερωτικὰ μέσα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα, καὶ ἐπειδὴ τοῦ φάνηκε πῶς ἡ γλῶσσα τῶ βιβλίων, τρανὸ κ' ἀφτὸ λίθος, εἶδε κ' ἀποεῖδε, ἐφκίασε καθὼς εἶπαμε μιὰ γλῶσσα στὸ λεπτὸ. Καὶ τὴ γλῶσσα ἐκείνη, παραξηγῶντας οἱ δύστυχοι κἀταρολόγοι τὸν ἀρχηγὸ τους τὴ φέρανε σὲνα σημεῖο, ποῦ ἂν ξυπνοῦσε ἀπὸ τὸ μεγάλο του ὕπνο ὁ Κοραῆς θὰ ἐτριβε τὰ μάτια του. καὶ θάσκιζε τὰ ρούχα του, καταπῶς λέει ἡ γραφή. Εἶπα ἂν ξυπνοῦσε ἀπὸ τὸ μεγάλο του ὕπνο καὶ θυμῆθηκα πῶς πολλὲς φορὲς μοῦ ἤρτε στὸ νοῦ πῶς ἂν ζοῦσε σήμερα ὁ

μπαούλα γιὰ τὰ Γερμανικὸ του τοξίδι, ποῦ θὰ βγάλῃ λόγο στὴν Ἀκαδημία τοῦ Βερολίνου.

Πῶς ὁ Συντάκτης τῆς «Ἑσπερινῆς» δὲ διάβασε παρὰ μόνον τὸν ἐπίτλο τῆς Ἱστορίας τῆς Ρωμοσύνης.

Πῶς καλλίτερα νὰ περιμένῃ νὰ γραφῆ ἡ «Ἱστορία τῆς Προστυχωσύνης».

Πῶς ὁ κ. Λεβίδης εἶδε στὸν ὕπνο του πῶς φιλοῦσε τὸ Βγγέλιο τοῦ Πάλλη.

Πῶς ὁ κ. Σωτηριάδης τὸ φυσάει καὶ δὲν κρυώνει ποῦ τὸν πῆρνε γιὰ μαλλιάρο.

Πῶς ὁ κ. Φιλαδελφείας ἔγραψε τοῦ Παλαμᾶ νὰ τοῦ στείλῃ πίσω τὰ χρήματα τοῦ «Ἵμνου τῆς Ἀθηνᾶς».

Πῶς ὁ Παλαμᾶς ἀπάντησε πῶς θὰ τὰ πλερώσῃ μ' ἕνα «Ἵμνο στὰ Ξαναμωράματα».

Πῶς ὁ κ. Κλέων Ραγκαβῆς κινδυνεύει νὰποθάνῃ ἀπὸ ντροπῆ.

Πῶς ὁ «Νουμᾶς» τοῦγραψε πῶς ὁ μόνος τρόπος νὰ σωθῆ εἶναι νὰ μὴ σκαλιζῆ ψοφίμια

Πῶς ὁ κ. Ξενόπουλος συλλογιέται πῶς νὰ κατακρίνῃ καὶ τοὺς φοιτητὰς καὶ τοὺς μεταφραστὰς καὶ τοὺς Νουμάδες καὶ νὰ βγῆ αὐτὸς ὁ μόνος μὲ γνώση.

Πῶς ὁ κ. Βικέλας ἀποφεύγει κάθε ὀμιλία γιὰ γλωσσικά, μὴν τύχη καὶ κακοκαρδίση τοὺς δημοτικούς, τώρα ποῦ ἄρχισαν καὶ πληθαίνουν.

Πῶς ὁ κ. Πολίτης βλαστημάει τὴν ὦρα ποῦ παντρέφτη τὴν Καθαρεύουσα, γιὰτὶ κάμνει κρυφὲς ἀπιστίες μὲ τὴ Δημοτικὴ.

Πῶς ὁ κ. Δροσίνης βαρέθηκε τὶς παλιὲς του ὀγάπες, καὶ κάμνει φανερὲς ἀπιστίες μὲ τὴν καθαρεύουσα.

Πῶς ὁ κ. Ἐπισκοπόπουλος ἄρχισε καὶ συλλογιέται σπουδχία ἂν δὲν εἶναι καλλίτερα νὰ πάψῃ νὰ γράφῃ Γαλλικά, καὶ νὰρχίσῃ κ' αὐτὸς ρωμαίικα.

Πῶς ὁ Ψυχάρης σὰ διάβασε τὰ τελευταῖα Μιστριώτικα ἔσπασε τὶς τιράντες του ἀπὸ τὰ γέλοια.

Πῶς οἱ ὀπαδοὶ τῆς «Μέσης Σχολῆς» ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάτω εἶναι τράγοι.

Πῶς ὁ κ. Σουρῆς εἶναι κ' αὐτὸς τῆς «Μέσης Σχολῆς» ἀγὰ νὰ ταυριάζῃ ἰστικῶς.

Πῶς ὁ κ. Βάλβης θὰ γράψῃ πᾶς τὸ μῆνα ποῦ δὲν ἔχει Σάββατο.

Πῶς ὁ Σουλτάνος, ὁ Βεζύης, κ' οἱ μεγαλύτεροι πολιτικοὶ τῆς Τουρκίας εἶναι μὲ τὸ Μιστριώτη.

Πῶς ἡ Βουλγαρία ὅη σύσσωμος εἶναι μὲ τὸν Κόντο. Πῶς μὲ τὸν Χατζιδάκι εἶναι ἡ Ρωσσία.

Πῶς ὁ Μιστριώτης λέει κ' ψευδῆ κ' ἀπίστευτα κ' ἀποκρίματα.

Πῶς ἔδειξε ἕνα ξερὸ τηλεγράφημα σὲ ἀγγλικὴ ἐφημερίδα σταλμένο ἀπὸ τὴν Ἀθῆνα, καὶ τὸνόμασε «ἐπιδοκιμασία».

Πῶς στὰ χάλια ποῦ βρέθηκε, τί πειράζει νὰ πῆ κ' ἕνα ψευδάκι.

Κοραῆς κ' ἔβλεπε τὴν ἐξέλιξη τῆς δημοτικῆς καὶ τὴ σημερινὴν καταντία τῆς δὲ ἴα εἶχε πιά τις παλιὲς του ιδέες. Γιατὶ μοῦ φαίνεται ἀδύνατο ἀνθρώπος τῆς διανοητικῆς δύναμης τοῦ Κοραῆ νὰ μὴ καταλάβῃ τὸ ζήτημα, νὰ μὴ μπῆ δόλωσμος στὴν ἰδέα, ποῦ εἰμὲς σήμερα κοπιάζουμε καὶ πολεμοῦμε νὰ τὴ ξαπλώσουμε νικηφόρο στὴ συνείδηση τοῦ ἔθνους.

Καὶ γιὰ τοὺς κόπους ἀφτῶν ποῦ κάνουμε εἰμὲς οἱ εὐαρίθμοι ὀπαδοὶ τῆς ἀπλῆς, καταπῶς λένε μερικὰ λαγανόφυλλα τῆς Ἀθῆνας καὶ τῆς Πόλης, (σημειώσατε περικαλῶ, πῶς τῆς Πόλης οἱ δημοσιογράφοι δὲν εἶναι ἀκόμα χεῖραφετημένοι καὶ γι' ἐφτὸ ἀνέφτυνοι, ἠθικοὶ ἀφτοῦργοι εἶναι πάντα οἱ Ἀθηναῖοι πρωτοῦποστηρικταί τῆς καθαρεύουσας) ἀντικ, ἀφοῦ ἔχουν ἐνάντια γνώμη, νὰ μᾶς πολεμήσουνε μὲ τὴν ἐπιστῆμη καὶ τὴν ἀλήθεια, ξεφῆγγουνε σὲ βρυζοκόπια ἀνοῦσια καὶ φοιτητικὲς μαγγοῦρες. Καὶ ὅμως μόλα ἀφτὰ τὰ βρυζοκόπια καὶ τὶς μαγγοῦρες δὲν πρέπει νὰ σκιαζόμεσθε ἴσια ἴσια ἀφτὰ τους τὰ καμώματα ὑπερετοῦν τὸ ζήτημα, ἐηλαδῆ τὴν ἰδέα μας. Καὶ οἱ ὀπαδοὶ τῆς δημοτικῆς ἀφῆάνουν καὶ πληθαίνουν σὰν τὸ σιτάρι, ὅχι μόνον στὸ λέφτερο κράτος, ἀλλὰ καὶ στὸ δοῦλο καὶ παντοῦ ὅπου ὑπάρχει Ρωμηός, ἐδλογία Θεοῦ θαρρεῖς, γιὰτὶ οἱ Ρωμοὶ δὲν πάψαν νὰ εἶναι ζυποὶ καὶ τοὺς ζοῦσι κολύτερα ἢ ἀλήθεια ἀπὸ τὴν ψευτιά, φτάνει νὰ καταλάβουνε ποῖα εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ποῖα εἶναι ἡ ψευτιά. Κι' ἀφτὸ, πρέπει νὰ εἰμασθε βέβαιοι, πῶς θὰ γείνη μιὰ μέρα.

Πόλη, 25 τοῦ Νοέβρη. ΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Πώς τή μέρα πού ματοκυλιούνταν οι φοιτητάδες, αυτός κατέβηκε στο κατώγι.
Πώς είπε ύστερα πώς γύρευε τήν κόκκινη σκούφια του και δέν τήν έβρισκε.
'Ακούσαμε κι' έλλα, μά ο 'Νουμάς' κάνει τόν κουφό, γιατί δέν τούμεινε τόπος.

ΓΑΡΩΣΕΙΤΕΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις

Η Έθνική Τράπεζα δέχεται έντόκους καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια και εις χρυσόν, ήτοι φράγκα και λίρας στερλίνας άποδοτέας εις όρισμένην προθεσμίαν ή διαρκείς. Αί εις χρυσόν καταθέσεις και οι τόκοι αυτών πληρώνονται, εις τό αυτό νόμισμα εις 8 έγένητο ή κατάθεσις, εις χρυσόν ή δι' έπιταγής όψεως (chèque) έπι του έξωτερικού κατ' έπιλογήν του όμολογιούχου. Το κεφάλαιον και οι τόκοι των όμολογιών πληρώνονται έν τω Κεντρικώ Καταστήματι και τή αίτήσεϊ του καταθέτου έν τοις ύποκαταστήμασι τής Τραπέζης, έν Κερκύρα δε, Κεφαλληνία και Ζακύνθη διά των εκεί ύποκαταστημάτων τής 'Ιονικής Τραπέζης.

ΤΟΚΟΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Κατ' έτος	διά καταθέσεις
1 1)2 ταις ο)ο	6 μην. τούλάχισ.
2 » ο)ο	1 έτους »
3 1)2 » ο)ο	2 έτών »
2 » ο)ο	4 » »
4 » ο)ο	5 » »

Αί όμολογίαι των έντόκων καταθέσεων εκδίδονται κατ' έκλογήν του καταθέτου όνομαστικαί ή άνόνημοι.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

πτυχιούχος Γαλλικής Σχολής (Bachelier és Lettres et es sciences), διακούσας δι' έπι έτη μαθήματα του Πανεπιστημίου Παρισίων, άναλαμβάνει παραδύσει Γαλλικής και ιδιαιτέρως προγυμνάσεις μαθητών και φοιτητών.

Άπευθυντεον :

Εις τό Ξενοδοχείον ή 'Επτάνησος»

Όδός Έρμού και Φωκίωνος

καθηγητήν κ. ΤΗΛΕΜΑΧΟΝ ΜΑΛΙΑΔΗΝ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΟΝ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΝΙΚΟΛ. Σ. ΛΑΡΔΗ

Τό τελειότερον έν τή 'Ανατολή και πλουσιώτερον εις μηχανήματα

ΕΚΤΕΛΕ ΟΙΑΣΔΗΠΟΤΕ ΣΧΕΤΚΑΣ ΕΡΑΣΑΣ
ΑΘΗΝΑΙ -- ΟΔΟΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΑΟΥΣ 28

ATELIER DE RELIEUR

N. S. LARDIS

ATHENES—RUE PRAXITELLES 28.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

Θάμα δέν είναι από βουνό ποντίκι νά πρεβάλει.
Θάμα ά γυρεύεις, πήγαινε στο φίλο μου Δροσίνη, π' από ποντίκι ναι καλός βουνοσειρές νά βγάλει με Βόσκου γοργοσύνη.

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

«Ο ΝΟΥΜΑΣ» παραχωρεί στους συνδρομητές και τακτικούς αναγνώστες του τάκολουθα βιβλία, σχεδόν χάρισμα :

Του ΨΥΧΑΡΗ : τό «Όνειρο του Γιαννίου».
Δρ. 1.—

Του ΠΑΛΛΗ τήν «Ίλιάδα» (δύο τόμοι Α—Μ).
Δρ. 1.—

Του ΦΩΤΗ ΦΩΤΙΑΔΗ : «Τό γλωσσικό ζήτημα και ή εκπαιδευτική μας άναγέννησις».
Δρ. 1.—

Του ΚΑΜΗΓΥΣΗ : όλα τά έργα (τόμοι έφτά : Φάρσα τής Ζωής, μυστικό του γάμου.—Μις Άννα Κούζλεϋ.—Κοϋρδοι.—Δαχτυλίδι τής Μάννας.—'Ανατολή.—Βιβλίο των Συντριμιών.—Στά Σύγνεφα.—Διονύσου διθύραμβοι).
Δρ. 3.—

Του ΑΥΓΚΙΑΝΟΥ : τόν «Τίμωνα τόν Μισάνθρωπο» μεταφρασμένο από τόν 'Ηλία Βουτιερίδη.
Λεπ. 30

Του ΗΑ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ : τά «Σύννεφα» τραγούδια.
Λεπ. 50

Του Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ : Του Νουμά «Φαινόμενα και Προάγματα».(1900).
Λεπ. 30

Τά ταχυδρομικά τά πληρώνουν οι άγοραστής.

Τά βιβλία τά βρίσκετε στο γραφείο του «Νουμά» και στα κιάσκια του Υπουργείου των Οικονομικών και τής Όμοιοίας.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— Μ. Δούκα Σέργιο, πρόεδρο τής Πανσλαβιστικής Έταιρίας. Τά ρούβλια πού μάς έστειλατε δέν μάς έφτασαν. Ό Καρκ. ζητάει κι' άλλα. Ό Ψυχ. και ό Πάλ. ζητάνε κι' αυτοί. Ό Μάν. έχει τήν γνώμη πώς πρέπει με κάθε τρόπο νά προσηλωτισθώ κι' ό Μιστρ. Μ' αυτός θα ζητήση πολλά. Είναι άγάρτατος. Δέν συνεννοείσθε άπ' εύθείας μαζί του ; Μόνο με τά ρούβλια θα μπορούσαμε νά του βουλώσουμε τό στόμα. Σκεφτήτε το καλά. Ό Μαλ. παραπονιέται πώς του καθυστερούνται δυο δόσεις. Δέν του τά στείλατε ή μήπως χάθηκαν στο ταχυδρομείο; Περιμένουμε γράμμα σας κι' οδηγίες.—κ. Άνάποδο. Δέν τό κάνουμε για ρεκλάμα. Θα δημοσιέψουμε τις εικόνες όλων των έθνικών έργατων στο «Νουμά» μόνο και μόνο για νά δείξουμε στους Μιστριωτοθρεμένους πατριώτες πώς κανείς από μάς τους προδότες δέν έχει Βουλγάρου φάτσα μά ούτε και Μιστριώτικη. Σας φτάνει αυτή ή δικαιολογία ; κ. Ε. Νικολ. στη Ζάκυθο. Η συνδρομή πληρώνεται μπροστά. Για τά βιβλία πού θέλετε νά σας στείλουμε από τό κατάλογό μας, πρέπει μαζί με τό αντίτιμο νά μάς στείλετε και τό γραμματόσημο.

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ό κ. Könnেকে σ' άρθρο δημοσιευμένο στο περιοδικό «Wochenschrift für Klassische philologie No 44» μιλεί για τό βιβλίο του κ. Παλλη πού τώρα τελευταία έξεδόθηκε γραμμένο έγγλέζικα «A few notes on the gospels according to St Mark and St Matthew, based chiefly on modern Greek by Alex Pallis Liverpool 1903». Άλλες από τις παρατήρησεις αυτές—γράφει ό κ. Könnেকে—τις αναφερόμενες σε χωρία των δύο πρώτων ευαγγελίων, είναι διόρθωσεις, κι' άλλες διασάφησης σε δύσκολες λέξεις και στίχους. Δέν στηρίζονται όλες, όπως μάς λέγει ό τίτλος, στη νεοελληνική, αλλά μερικές, πάνου κάτω τό τέταρτον άπ' αυτές.

«Στή σύγκριση τής γλώσσας τής νέας διαθήκης με τή σημερινή νεοελληνική είναι τόσο Ικανός ό συγγραφέας κοθόσο αυτός Έλληνας πού ελίγου χρόνου έδημοσίευσε μετάφραση τής Νέας διαθήκης στη δημοτική διάλεκτο πού τώρα κυριαρχεί, μια έπιχείρηση, πού σήκωσε δυνατή αντίσταση από τους παπάδες και σε φωνικές παραχές κατέληξε».

Ύστερ' άπ' αυτά ό κ. Könnেকে διαβάζει όλα τά χωρία πού ένόμισεν ό κ. Παλλης πώς έχουν ελίγη επιδιόρθωση και διασάφηση, και τελειώνοντας τό άρθρο του λέγει πώς μόλον ότι δέν συμφωνεί σ' όλα με τόν κ. Παλλη, έν τούτοις όμως για τό βιβλίο αυτό άξιζει νά συγχαρη κανείς ένθέρμως τόν εκδότη για τή προσχή κ' έπιμελεία του.

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

ΠΡΙΝΑΡΗ-ΦΟΥΝΤΟΥΚΛΗ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 26Α

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΑΡΙΣΤΟΦΙΛΟΥ ΤΣΟΥΤΣΟΥ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 21 ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΣΟΧΑ
Τά ευώδέστερα άνθη.—Οι πλουσιώτεροι στέφανοι—Αί καλλιτεχνικώτεροι άνθοδέσμαι μεταφρασμένος από τόν ΗΑ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ και πουλιέται 1 δραχμή

ΦΤΗΝΕΙΑ-ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ-ΟΜΟΡΦΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΑΣΠΡΟΡΡΟΥΧΩΝ

ΜΑΡΙΑ Σ ΚΥΠΡΙΑΔΟΥ

5 ΑΡ. ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡ. 5

«Οι' οι' Άθηναίοι εις αυτό θα ράπτουν τά ύποκάμισάτους και όλ' αί Άθίδες εις αυτό θα παραγγέλλουν τήν προικά του».

Έπισκεφθήτε το και θα πεισθήτε. Όχι λόγια αλλά πράγματα. Τό σύμβολον του νέου εργοσταίου είνε :

ΦΤΗΝΕΙΑ—ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ—ΟΜΟΡΦΙΑ